

**Právnická fakulta Masarykovy univerzity
Studijní obor Právo
Ústav práva a technologií**

Utajované patenty

Diplomová práce

Tereza Novotná

Brno 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Utajované patenty** zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Brně 31. března 2018

.....
Tereza Novotná

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat zejména vedoucímu této práce, panu doktoru Matěji Myškovi, za trpělivost a ochotu, za čas, který mně i této práci věnoval a za odpovědi na moje dotazy v jednu hodinu ránní. Poděkovat bych dále chtěla paní doktorce Maříkové a panu profesoru Čadovi za ochotné konzultování vybraných témat. Na závěr bych ráda poděkovala Jakubovi Bednářovi za to, že dělá svět lepším místem.

Abstrakt

Tato práce zpracovává problematiku utajovaných patentů. Nejprve definuje patentové právo obecně a to zejména s ohledem na obecné principy, zaměřuje se na jeden z nejdůležitějších principů - princip veřejnosti, který je v kontrastu s utajováním patentů. Následně nastiňuje právní ochranu utajovaných informací a to zejména z pohledu vlivu na fungování utajovaného patentu. Poté analyzuje právní úpravu samotného institutu na mezinárodní, evropské i národní úrovni s důrazem na přesný popis řízení o jeho udělení a se snahou definovat i dopad utajování patentu na vlastnická práva k němu. Na závěr doplňuje analýzu krátkou komparací s právní úpravou v dalších státech, kde se zaměřuje zejména na rozdílné prvky v řízení.

Abstract

This thesis comprehensively deals with the issue of secret patents. Firstly, it defines patent law in general, and in particular with regard to general principles, it focuses on one of the most important principles – principle of disclosure, which is in contrast to the secrecy of patents. It then outlines the legal protection of classified information, especially in terms of its impact on the functioning of the secret patent. It then analyzes the legal regulations of the institute itself at the international, European and national levels, with an emphasis on the precise description of the procedure for its granting and the effort to define the impact of the patent secrecy on property rights thereon. Finally, the analysis is complemented with the short comparison with legal regulations in other countries where the focus is mainly on the different elements in procedure.

Klíčová slova

Utajovaný patent, Patentové právo, Princip veřejnosti, Utajovaná informace, Zájmy České republiky, Omezení vlastnických práv

Key words

Secret patent, Patent law, Principle of disclosure, Classified information, Interests of Czech republic, Restriction on property rights

Obsah

Úvod	11
1 Právní ochrana vynálezů	13
1.1 Historický vývoj patentového práva.....	13
1.1.1 Historický vývoj patentového práva v České republice.....	15
1.2 Právní úprava ochrany vynálezů.....	18
1.2.1 Formální prameny právní úpravy.....	18
1.2.2 Materiální prameny právní úpravy.....	19
1.2.3 Patentová ochrana.....	20
1.3 Princip veřejnosti.....	22
1.4 Utajovaný patent v kontextu principu veřejnosti.....	28
2 Utajovaný patent	31
2.1 Utajovaná informace v českém právním systému.....	31
2.1.1 Historický vývoj ochrany utajovaných informací.....	31
2.1.2 Právní prameny ochrany utajovaných informací.....	33
2.1.3 Utajovaná informace.....	35
2.2 Utajovaný patent.....	38
2.2.1 Prameny právní úpravy.....	39
2.3 Řízení o udělení utajovaného patentu.....	42
2.4 Předmět ochrany.....	43
2.4.1 Podmínky patentové ochrany.....	44
2.5 Subjekty.....	46
2.6 Řízení o udělení utajovaného patentu.....	48
2.6.1 Postavení Úřadu průmyslového vlastnictví v řízení.....	48
2.6.2 Utajovaná patentová přihláška.....	50
2.6.3 Řízení o utajované přihlášce.....	51
2.7 Vlastnická práva a licencování.....	56
3 Utajovaný patent ve vybraných státech a komparace s českou právní úpravou	62
3.1 Česká právní úprava.....	63

3.2	Právní úprava ve Spojených státech	64
3.3	Právní úprava ve Spojeném království	68
3.4	Právní úprava v Německu	70
3.5	Komparace	72
4	Shrnutí a úvaha dle <i>lege ferenda</i>	75
	Závěr	77
	Použité zdroje	79
	Monografie	79
	Články	81
	Judikatura	82
	Internetové zdroje	83
	Právní předpisy	85
	Zákony	85
	Mezinárodní smlouvy	92
	Ostatní	93

Úvod

Utajovaný patent je pojem, který je mnohem více než na odborné úrovni diskutován na úrovni konspiračních teorií; toto usuzuji ze své vlastní zkušenosti z řešeršní části přípravy této práce. Přesto se však, dle mého názoru, jedná o poměrně důležitou problematiku ať již z pohledu ochrany základních lidských práv, jako je ochrana vlastnictví či duševního vlastnictví nebo práva na informace, anebo z pohledu globálního technologického vývoje společnosti, před jejímž hledáčkem zůstávají tyto vynálezy skryty.

Problematika utajovaných patentů je problematikou na pomezí patentového práva a ochrany utajovaných informací a jako takové se v ní snoubí obecné principy z obou odvětví, které jsou ze své podstaty často v přímé kontradikci. Jedná se o patent, jehož hlavní vlastností je zveřejnění technologie, která je předmětem ochrany, z důvodu mimo jiné podpory technologického vývoje a společenské osvěty vůbec,¹ který obsahuje utajované informace, což jsou informace, jejichž zveřejnění by mohlo vážně poškodit některý ze zájmů státu. Znamená to, že mluvíme o tématu, které je ve spoustě státech poměrně choulostivé a konkrétně v České republice dokonce na zákonné úrovni, mimo několik roztržitých výjimek, komplexně neupravené. Problematickým se tento přístup pak stane, pakliže se nutně dostaneme k otázce omezení vlastnických práv (či obecně jakýchkoliv práv plynoucích majiteli z udělení utajovaného patentu na jeho vynález) a zjistíme, že se jedná o téma, které není konkrétně žádným právním pramenem zákonné či podzákonné právní síly upraveno, a to i přesto, že povinnost zákonné úpravy vyplývá z Listiny základních práv a svobod.² Vztahují se na něj pouze obecné principy nakládání s utajovanými informacemi vyplývající se zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, jako například povinnost zachovávat mlčenlivost a další. Absenci dostatečného právního

¹ Jedná se o nejčastější důvody existence patentové ochrany i přesto, že nemusí být vždy úplně přesné a pravdivé, jak bude mimo jiné uvedeno v této práci. Viz 1. kapitola.

² Ustanovení čl. 11 odst. 4 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina základních práv a svobod“).

zakotvení tohoto pojmu a z toho vyplývající nedostatečnou právní jistotu a netransparentnost řešení souvisejících otázek lze považovat za nejdůležitější inspiraci pro vznik této práce. Cílem pak lze označit analýzu aktuální právní úpravy (a to na úrovni mezinárodní, evropské a národní včetně související judikatury a odborné literatury) a vytvoření co nejvíce komplexního obrazu, jak se patent vůbec stane utajeným, jak se pak zapisuje a co se děje po udělení této specifické ochrany.

Jak již bylo uvedeno, největší slabostí ať už právní úpravy samotné, ale i této práce, je absence relevantních zdrojů; autorka si je vědoma důsledků, které z tohoto faktu vyplývají, mimo jiné to, že některé otázky jsou vyřešeny pouze na úrovni obecných principů či historických souvislostí, ačkoliv jejich odpovězení bylo účelem této práce, a tudíž nejsou potvrzeny ani vyvráceny. Použitými metodami k dosažení vytyčeného cíle jsou analyticko-deskriptivní, systematická a logická metoda co se týče teoretického základu, praktická část, která má mimo jiné za úkol přinést vhled i do zahraničních úprav, pak ve své druhé části využívá komparační metodu právních úprav zkoumaného institutu u některých dalších států, ve kterých je utajovaného patentu využíváno více.

Práce je členěna do dvou hlavních částí, které jsou rozděleny mezi tři hlavní kapitoly. První část se bude zabývat nejprve obecnými výchozími poznatky, které jsou důležité pro definici hlavních pojmů – patentu a utajované informace. Zaměří se zejména na odůvodnění existence utajovaného patentu v kontextu s principem veřejnosti, který je pro patent obecně stěžejní. Druhá část se bude skládat z popisu řízení o udělení utajovaného patentu a analýzy právní situace po jeho udělení. Následně pak bude provedena komparace s vybranými zahraničními právními úpravami. Na to bude navazovat shrnutí, které bude mít za cíl poukázat na problematické body aktuální situace a navrhnout změny úpravy.

1 Právní ochrana vynálezů

První kapitola této práce bude teoretickým úvodem do patentové problematiky obecně. Zejména v ní bude analyzována aktuální právní úprava ochrany průmyslového vlastnictví patenty a principy, ze kterých vychází. Z nich bude věnován zvlášť prostor principu veřejnosti a jeho projevu v patentovém právu v kontextu existence institutu utajovaného patentu v přímé kontradikci.

1.1 Historický vývoj patentového práva

Snahy o ochranu nových technických řešení můžeme pozorovat již od Starověku, a to v Egyptě, Babylonii a Řecku. Například v Řecku se první institut, který měl stejný účel jako dnes patent, a to chránit výsledek vynálezecké činnosti, týkal vynálezů nových pokrmů a nových receptů a mohl jej získat na jeden rok dodavatel potravin. Během tohoto období měl majitel právo připravovat tento pokrm, mezitím co ostatní to mělo popohnat k dalším vynálezům v této gastronomické sféře.³

V Benátské republice vznikl dokonce právní akt zmiňující konkrétně vynálezy a jejich ochranu - byl to zákon o ochraně vynálezů z 19. března 1474. Právě tento předpis byl důvodem rychlého rozvoje Benátské republiky, neboť díky tomu, že tento předpis obsahoval jak přiznání nároku na práva k vynálezu, tak sankci za porušení tohoto nároku, přilákaly Benátky pak spoustu schopných vynálezců, jelikož jim nabídly nadstandardní ochranu jejich práv k vynálezům. Ochrana práv byla navíc časově ohraničena, to znamená, že zájmy vynálezců i společnosti byly optimálně vyváženy a přispěly rychle k rozmachu tohoto městského státu.⁴

³ ATHENAEUS. *The Deipnosophists*. Book 12 (Translated by C.D.Yonge). [online]. Attalus: sources for Greek Roman history, s. 521 [cit. 15. 11. 2017].

⁴ MOORE, Adam. Intellectual Property. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* [online]. The Metaphysics Research Lab, 2016 [cit. 15. 11. 2017].

Nejstarší známý patent takový, jaký ho známe dnes, byl ale přesto udělen v Anglii v roce 1449 a to na způsob výroby barevného skla pro kolej University v Etonu.⁵ Udělení těchto monopolů v různých odvětvích se však ukázalo být spíše brzdou pokroku, proto byly v roce 1623 zákonem o monopolech všechny zneplatněny, kromě patentů a výsad udělených v budoucnu prvnímu vynálezci na výlučné provozování nového druhu výroby.⁶ Zde se již také objevuje pojem patent, který pochází z latinského *litterae patentes* - otevřený dopis, jelikož sdělení o udělení patentu bylo zveřejněno k nahlížení poddaným. Tímto zákonem byly poté inspirovány další právní úpravy ochrany vynálezů.⁷

V nastíněném vývoji poté pokračovaly další země. Ve Francii schválení prvního zákona o patentech roku 1791 pomohla Francouzská revoluce. Zákon je poměrně moderní, zdůrazňuje právo vynálezce na plody jeho práce a génia a ochranu odstupňuje na pět, deset nebo patnáct let. Ve Spojených státech zase bylo exkluzivní právo vynálezce na jeho objev zakotveno již v ústavě v čl. 1 části 8 odst. 8. Moderní zákon z roku 1793, jež se opírá o ústavní zakotvení, pak obsahuje i definici patentovatelnosti podobně, jak ji známe dnes. Vynález musí být nový a užitečný, ale může to být jakékoliv umění, stroj, výrobek, složení látky nebo jakékoliv zlepšení zmíněných kategorií.⁸

Tyto státy se staly inspirací a nebylo divu, že k polovině 19. století už podobný zákon o ochraně vynálezecké činnosti přijala řada dalších evropských států, což bylo impulsem pro vznik mezinárodní harmonizační úpravy - Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883. Ta obsahuje jak katalog práv k vynálezům,

⁵ HORÁČEK, Roman a kol. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 72.

⁶ CORNISH, William a kol. *Intellectual property: patents, copyright, trademarks and allied rights*. 7. vyd. London: Sweet & Maxwell, 2010, s. 110.

⁷ POSPÍŠIL, Michal a kol. *Práva z průmyslového vlastnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2007, s. 14.

⁸ HORÁČEK, Roman a kol. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 72.

tak i pravidla pro řízení o získání ochrany. Československo k Úmluvě přistoupilo v roce 1919.⁹

Ke konci 19. století již existovalo na světě několik různých přístupů k pojetí patentové ochrany. Také názory na způsob, či dokonce existenci takové ochrany byly diametrálně odlišné. Některé státy prováděly průzkum novosti (Anglie, USA), jiné byly založeny pouze na registračním principu (Francie, země Jižní Ameriky). Již v té době některé teorie odmítali patentovou ochranu jako monopol a tudíž zásah do volného trhu, jiné teorie označují právo na ochranu vynálezu jako přirozené právo člověka na své myšlenky, jak je vidno do nynějška, v diskuzi převládá druhý názor a tak pokračuje dodnes.¹⁰

1.1.1 Historický vývoj patentového práva v České republice

Na našem území datujeme první ochranu vynálezu do středověku, konkrétně do roku 1315. Jednalo se o privilegium na vybudování zařízení k čerpání vody z dolů, které bylo uděleno Konrádovi z Kamene a Husovi z Krásné Hory, a znamenalo výlučné právo využívat tohoto vynálezu jeho tvůrcům.¹¹

Prvním právním aktem na našem území, který by upravoval přímo právo vynálezce k jeho dílu, byl až císařský patent Františka II. a to roku 1832.¹² Tuto úpravu nahradil první patentový zákon č. 30/1897, který byl přijat v souvislosti s průmyslovou revolucí.¹³

⁹ JAKL, Ladislav. *Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v České republice: vybrané otázky spojené s evropskou harmonizací a integrací*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2003, s. 26.

¹⁰ HORÁČEK, Roman a kol. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 72.

¹¹ Povolení budování vodního náhonu ke starým horám. *Encyklopedie dějin města Jihlava* [online]. [cit. 15. 11. 2017].

¹² ZÁBRŠ, Aleš. *Patentové právo ČSFR*. 1. vyd. Praha: Federální úřad pro vynálezy, 1992, s. 5.

¹³ Tamtéž s. 6.

V souvislosti s rozpadem Rakouska-Uherska a vznikem Československé republiky na počátku 20. století bylo do českého právního řádu recipováno spousta rakouských zákonů, mezi nimi i zmiňovaný patentový, zákonem č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého. O rok později byl samostatně přijat zákon, který konstatoval platnost rakouského patentového zákona a zřídil patentový úřad (zvaný „*Patentní úřad*“) i soud na našem území.¹⁴ V tom stejném roce přistoupilo Československo k Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví.¹⁵

Během 30. a 40. let 20. století byl vývoj patentového práva přerušen a poté i převeden pod říšský právní systém.¹⁶ Po válce pak Československo jako členský stát Pařížské úmluvy ratifikovalo Dohodu o zachování nebo obnově práv živnostenského vlastnictví¹⁷ a následně byl přijat i zákon č. 52/1948 Sb., o mimořádných opatřeních v oboru ochrany vynálezů.

V souvislosti se změnou politické moci byl pak přijat zákon č. 6/1952 Sb., o vynálezech a zlepšovacích námětech, který nahrazoval původní rakouský patentový zákon. Tento zákon obsahoval institut nabídky vynálezu státu a další potlačení majetkových práv k vynálezu, což bylo v souladu s tehdejší politicko-ekonomickou teorií prosazující vládnoucí stranou. Pokud byl vynález vytvořen jako zaměstnanecké dílo anebo byl spolufinancován státem, pak byl nabídnut státu povinně, což byla v praxi většina vynálezů. Tento zákon jinak vycházel z rakouského patentového zákona.¹⁸ I

¹⁴ Jednalo se o zákon, který plošně přebíral celou úpravu původního zákona č. 30/1897 Sb. s drobnými, spíše formálními změnami. (Zákon č. 305/1919 Sb., jenž se týká prozatímních opatření na ochranu vynálezů, ve znění pozdějších předpisů.)

¹⁵ Viz výše.

¹⁶ *90 let Patentového úřadu v Praze: 1919-2009*. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví České republiky, 2009, s. 28.

¹⁷ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu č. 605/1947 Sb. In: *Digitální repozitář* [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 15. 11. 2017].

¹⁸ RINGL, Antonín; PÍTRA, Vladimír. *Vynálezecké právo*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1981, s. 62.

proto byl nahrazen zákonem u roku 1957,¹⁹ který lépe vyhovoval komunistické ideologii.

V 60. letech nastala snaha o rekonfiguraci patentového práva, která byla přerušena sovětskou invazí²⁰ a pak byl přijat další zákon z roku 1972,²¹ který platil až do 90. let. Tento zákon obsahoval institut autorského osvědčení, které znamenalo, že se vynález stal národním majetkem a vynálezce získal „pouze“ autorské osvědčení. Týkalo se to vynálezů vytvořených v pracovním poměru k (socialistické) organizaci nebo za její hmotné podpory, na vynálezy látek v souvislosti se získáváním nebo využíváním jaderné energie a na vynálezy léčiv, chemicky vyrobených látek, poživatin a průmyslových produkčních mikroorganismů.²² Důvodem byla podpora inovace a technického vývoje, v realitě to však nefungovalo. Díky autorskému osvědčení byla drtivá většina vynálezů neobchodovatelná a to brzdilo kreativitu a vynálezeckou činnost obecně.²³

Změna však nastala až se změnou režimu a transformací národní ekonomiky na tržní hospodářství; byly přijaty zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích a zákon č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů. Tyto zákony vycházejí z tradice rakouského patentového zákona a autorské osvědčení už v nich nenalezneme. Navíc byl přijat ještě speciální zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů.

¹⁹ Zákon č. 35/1957 Sb., o technické normalisaci, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ ZÁBRŠ, Aleš. *Patentové právo ČSFR*. 1. vyd. Praha: Federální úřad pro vynálezy, 1992, s. 6.

²¹ Zákon č. 84/1972 Sb., o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech, ve znění pozdějších předpisů.

²² Ustanovení § 3 zákona č. 84/1972 Sb.

²³ VOJČÍK, Peter. Priemyselné vlastníctvo v procese transformácie. Duševné vlastníctvo v procese transformácie právneho systému: IV. Lubyho právnické dni : medzinárodná konferencia, Bratislava, 23.- 25. september 1996. Bratislava: Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty Univerzity Komenského, 1997, s. 221.

V následujících letech pak Česká republika ještě přistoupila k Dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (15. dubna 1994)²⁴ a k Úmluvě o udělování Evropských patentů (1. července 2002).²⁵ Vliv na situaci měl pak i vstup do Evropské unie (1. května 2004) jejíž legislativa obsahuje dnes ještě ne zcela dokonanou vizi jednotného evropského patentu.²⁶

1.2 Právní úprava ochrany vynálezů

Na tomto místě bych chtěla spíše nastínit teoretické základy a materiální prameny právní úpravy ochrany vynálezů. Považuji to za důležité pro pozdější analýzu problematiky faktického utajování vynálezů, které je tématem této práce.

System patentové právní ochrany je právní nástroj, jehož účelem je ochrana práv původce vyplývajících z průmyslového vlastnictví. Jednodušeji - jedná se o ochranu práv původce k výsledku jeho tvůrčí činnosti na poli průmyslového vlastnictví - tedy vynálezu.

1.2.1 Formální prameny právní úpravy

Ochrana práv vyplývajících z jakéhokoliv duševního vlastnictví obecně vychází dle hierarchie právních předpisů již z Listiny základních práv a svobod a to konkrétně ze čl. 11 odst. 1 v podobě práva vlastnit majetek²⁷ a pak také z čl. 34 odst. 1 v podobě práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti.²⁸ Dále pak z čl. 10 Ústavy²⁹ vyplývá, že

²⁴ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), ve znění pozdějších změn (jejíž je Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví součástí).

²⁵ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 69/2002 Sb. m. s., o přístupu České republiky k Úmluvě o udělování evropských patentů (Evropské patentové úmluvě), ve znění pozdějších změn.

²⁶ Průmyslové vlastnictví chráníme již na evropské úrovni. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. Úřad průmyslového vlastnictví, Copyright 2008 [cit. 15. 11. 2017].

²⁷ Ustanovení čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

²⁸ Ustanovení čl. 34 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

²⁹ Ustanovení čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“).

práva vyplývající z ochrany duševního vlastnictví jsou taktéž chráněna na základě mezinárodních a evropských smluv o ochraně duševního vlastnictví, jimiž je Česká republika vázána, což jsou mimo jiné Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, Mezinárodní úmluvou na ochranu nových odrůd rostlin, Úmluvou o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, Smlouvou o patentové spolupráci, Úmluvou o udělování evropských patentů, Dohodou o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví („TRIPS“) atd.³⁰

Výchozími právními předpisy jsou pak zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích (dále jen “patentový zákon”) a zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů. Nicméně samotným rozbohem právní úpravy se budu zabývat níže v textu, podobně jako podzákonnou právní úpravou a souvisejícími vnitřními předpisy orgánů veřejné správy.

1.2.2 Materiální prameny právní úpravy

Tradiční formou materiálního pramenu nějaké právní úpravy je určitá společenská situace s důležitými důsledky, která vyžaduje normativní řešení v podobě zákona.³¹ Jako důvod vzniku patentové ochrany (i když se řada těchto argumentů obvykle vztahuje na ochranu duševního vlastnictví obecně) bývá v tomto kontextu uváděna zejména podpora kreativity a tvůrčí činnosti³² v podobě určité formy společenské smlouvy mezi původcem vynálezu a společností.³³ Mezitím, co původce na jedné straně poskytne výsledek svojí tvůrčí činnosti, svůj vynález, společnosti a to takovým způsobem, aby mu mohl průměrný odborník porozumět,³⁴ tak na druhé straně

³⁰ Úplný seznam mezinárodních smluv týkajících se ochrany duševního vlastnictví lze nalézt na stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví. (viz Mezinárodní právní předpisy. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. Úřad průmyslového vlastnictví, Copyright 2008 [cit. 15. 11. 2017]).

³¹ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 2. rozš. vyd. Dobrá Voda: A. Čeněk, 2001. s. 67.

³² SCOTCHMER, Suzanne; GREEN, Jerry. Novelty and Disclosure in Patent Law. *The RAND Journal of Economics* [online]. 1990, vol. 21 no. 1, s. 132 [cit. 3. 1. 2018].

³³ SCOTCHMER, Suzanne; GREEN, Jerry. Novelty and Disclosure in Patent Law. *The RAND Journal of Economics* [online]. 1990, vol. 21, no. 1, s. 132 [cit. 3. 1. 2018].

³⁴ Ustanovení § 26 odst. 2 patentového zákona.

za to získá výhradní právo tento vynález užívat³⁵ (až na některé výjimky, viz níže) po zákonem stanovenou dobu až dvaceti let.³⁶ Relevancí a případnou analýzou těchto hypotéz se budu zabývat dále v této kapitole.

1.2.3 Patentová ochrana

Principem právní ochrany vynálezů je udělení tzv. patentu,³⁷ který je formou právní ochrany, v praxi představující souhrn práv a povinností vyplývajících z udělení patentu pro původce vynálezu, mezitím co samotný vynález je objektem této ochrany.³⁸ Původce vynálezu je termín, který zavádí patentový zákon v § 8 odst. 2 a je to *“ten, kdo patent vytvořil vlastní tvůrčí prací”*,³⁹ odděluje jej tedy od termínu *“autor”*, který je využíván pro tvůrce děl literárních, vědeckých a uměleckých⁴⁰ podle autorského zákona.⁴¹

Patenty uděluje Úřad průmyslového vlastnictví (dále jen *“Úřad”*)⁴² za podmínek definovaných v patentovém zákoně - východiskem je § 3. Jedná se o *“vynálezy, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné”*⁴³. Současně nesmí spadat pod některou z výjimek uvedených na témže místě v odst. 2. Jednotlivé podmínky budou rozebrány níže.

Pro úplnost lze ještě dodat, že v našem právním systému můžeme navíc v oblasti ochrany technických řešení usilovat ještě o ochranu užitným vzorem podle zákona

³⁵ Ustanovení § 13 a §13a patentového zákona.

³⁶ Ustanovení § 21 odst. 1 patentového zákona.

³⁷ JAKL, Ladislav. *Právní ochrana vynálezů a užitných vzorů: vypracování jejich popisů a nároků na ochranu*. 1. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010. s. 11.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Ustanovení § 8 odst. 2 patentového zákona.

⁴⁰ CHLOUPEK, Vojtěch a kol. *Patentový zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 55.

⁴¹ Ustanovení § 5 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Ustanovení § 2 patentového zákona.

⁴³ Ustanovení § 3 patentového zákona.

č. 478/1992 Sb. nebo průmyslovým vzorem podle zákona č. 207/2000 Sb.⁴⁴ Ochrana užitným vzorem je velmi podobná té patentové, rozdíl se nachází zejména v možném předmětu ochrany a úrovni podmínek na něj kladených zákonem, které jsou obecně méně přísné.⁴⁵ Nelze jimi chránit postupy výroby nebo pracovní činnosti a biologické reproduktivní materiály.⁴⁶ Obecně je ale tento způsob získání ochrany považován za rychlejší, jednodušší a méně nákladný.⁴⁷

Udělením průmyslové ochrany vzniká původci výlučné právo (s výjimkami licencí, viz níže) využívat svého vynálezu⁴⁸ v době, po kterou bude ochoten za toto privilegium platit udržovací poplatek, nejdéle však dvacet let.⁴⁹ Toto privilegium získává výměnou za úplné odhalení svého technického řešení veřejnosti. Může se ovšem rozhodnout a toto řešení za úplatu poskytnout k užívání nějakému dalšímu zájemci prostřednictvím licenční smlouvy.⁵⁰

⁴⁴ V § 2 písm. a) zákona č. 207/2000 Sb., o průmyslových vzorech, ve znění pozdějších předpisů, je definováno, že průmyslovým vzorem lze chránit „vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení“.

⁴⁵ JAKL, Ladislav. *Právní ochrana vynálezů a užitných vzorů: vypracování jejich popisů a nároků na ochranu*. 1. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010. s. 155.

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ Užitné vzory. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. Úřad průmyslového vlastnictví, Copyright 2008 [cit. 15. 11. 2017].

⁴⁸ Ustanovení § 11 odst. 1 patentového zákona.

⁴⁹ Ustanovení § 21 odst. 1 patentového zákona.

⁵⁰ Ustanovení § 14 patentového zákona.

1.3 Princip veřejnosti

Právní principy, od kterých jsou odvozovány jednotlivé právní instituty v patentovém řízení a následné ochraně, jsou zejména princip výlučnosti,⁵¹ priority,⁵² territoriality,⁵³ časové omezenosti,⁵⁴ potenciální ubiquity,⁵⁵ formální ochrany⁵⁶ a veřejnosti. Posledně zmíněný je pro tuto práci nejdůležitějším, proto si dovoluji se jím zabývat hlouběji.

Princip zveřejnění je totiž neoddelitelnou součástí patentového práva, jak vyplývá vůbec z původu názvu „patent“⁵⁷ (viz výše). Můžeme říct, že je nezbytnou součástí⁵⁸ a také, jak uvádí Suzanne Scotchmer a Jerry Green ve své práci „*Novelty and disclosure in patent law*“, je jedním z důvodů vzniku a udílení patentové ochrany a to kvůli urychlení inovací,⁵⁹ kvůli volnému využití patentu, jehož doba ochrany vypršela, kvůli zabránění duplicitních výzkumů téže věci, ale i pro akademické účely či prostý

⁵¹ Ustanovení § 11 patentového zákona.

⁵² Ustanovení § 27 patentového zákona.

⁵³ KNAP, Karel a kol. *Průmyslová práva v mezinárodních vztazích*. 1. vyd. Praha: Academia, 1988, str. 19.

⁵⁴ Ustanovení § 21 patentového zákona.

⁵⁵ HÁK, Jan. *Úvod ke studiu patentového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 113 s. ISBN 978-80-7380-363-6, str. 12.

⁵⁶ Ustanovení § 11 odst. 2 zákona.

⁵⁷ Původní název *litterae patentes* znamená otevřený dopis, viz výše.

⁵⁸ FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 541 [cit. 3. 1. 2018].

⁵⁹ SCOTCHMER, Suzanne; GREEN, Jerry. Novelty and Disclosure in Patent Law. *The RAND Journal of Economics* [online]. 1990, vol. 21, no. 1, s. 131 – 146 [cit. 3. 1. 2018].

přehled o aktuální technologické úrovni nejnovějších výzkumů.⁶⁰ Protože, ať už nahlížíme do české,⁶¹ nebo např. americké⁶² či mezinárodní⁶³ právní úpravy, tak obsahuje velmi podobný požadavek na osvětlení technologického principu vynálezu v přihlášce na takové úrovni, aby byl napodobitelný průměrným odborníkem v daném oboru. Ačkoliv takové ustanovení přímo zabraňuje všem ostatním vyjma původce po určitou dobu jeho vynález užívat, tvoří tohle odkrytí principu technických řešení stabilní půdu pro další výzkum a vývoj ve všech odvětvích a působí jako stimul či podnět pro další inovace, což přirozeně vyplyne v užití samotného vynálezu po vypršení ochranné doby.⁶⁴ Jedná se o jednu z nejčastěji citovaných teorií, které ospravedlňují právní institut patentové ochrany.⁶⁵

Ospravedlnění existence práv duševního vlastnictví obecně dále lze dosáhnout skrze teorii společenské smlouvy původně vytvořenou Rousseauem. Na jedné straně figuruje vynálezce, který věnoval svůj čas, úsilí či finance vývoji vynálezu, který odhalí veřejnosti tak, že na jeho základě lze dále posouvat technologický vývoj, což je významným přínosem v celospolečenském rozměru. Na druhé straně za něj však získává od státu ochranu v podobě výlučné možnosti s ním disponovat po určitou dobu, případně dát souhlas k využívání na základě licenční smlouvy. Tato

⁶⁰ FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 550 [cit. 3. 1. 2018].

⁶¹ Ustanovení § 29 odst. 2 patentového zákona.

⁶² USA. Ustanovení § 112 patentového zákona č. 35 říká, že popis musí být v psané formě vyjádřen tak jasně, čistě, konkrétně a komplexně, že by jej mohl vytvořit a používat každý odborník (volně přeloženo).

⁶³ Ustanovení čl. 5 Smlouvy o patentové spolupráci zase uvádí, že „v popise musí být vynález vyjádřen dostatečně jasně a úplně tak, aby podle vynálezu mohl postupovat odborník“.

⁶⁴ FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 541 [cit. 4. 1. 2018], a také SCOTCHMER, Suzanne; GREEN, Jerry. Novelty and Disclosure in Patent Law. *The RAND Journal of Economics* [online]. 1990, vol. 21, no. 1, s. 132 [cit. 4. 1. 2018].

⁶⁵ MAZZOLENI, Roberto; NELSON, Richard. The benefits and costs of strong patent protection: a contribution to the current debate. *Research Policy* [online]. 1998, vol. 27, no. 3, s. 273 – 274 [cit. 4. 1. 2018].

ochrana by měla zabezpečit mimo jiné i ekonomickou odměnu, která by měla fungovat jako návrat investic vynálezce.⁶⁶ Teorie společenské smlouvy s ohledem na patentovou ochranu byla uvedena ve zprávě francouzskému Národnímu shromáždění již v roce 1790 De Boufflerem; ve Francii se těšila oblibě, jedním z dalších zastánců byl i francouzský ekonom Louis Wolowski, který jej rozvedl ve své práci „*Annales de la Société d'Economie Politique, VIII (1869-70)*“.⁶⁷

Právě druhá část otázky patentové ochrany, tedy vytvoření “monopolu”,⁶⁸ vzbuzuje kontroverze, které nejsou ničím novým pod sluncem, neboť mají kořeny už v polovině 19. století. Podle Fritze Machlupa a Edith Penrose v jejich práci „*The Patent Controversy in the Nineteenth Century*“⁶⁹ v letech 1850 až 1875 probíhala diskuze týkající se kontroverze patentové ochrany především na území Velké Británie, Francie, Německa, Nizozemí a Švýcarska.⁷⁰ Zmiňovány byly v podstatě všechny argumenty, které ve stejné diskuzi zaznívají dnes.⁷¹ Pro tuto práci je nejvíce důležitá argumentační linka navazující na teorii společenské smlouvy a - jdeme-li ještě výše - samotného principu zveřejnění - tedy že je patentová ochrana nejlepší pobídkou ke zveřejnění vynálezu.⁷² Argument je založený na předpokladu, že bez adekvátní finanční

⁶⁶ KITCH, Edmund W. The Nature and Function of the Patent System. *The Journal of Law and Economics* [online]. 1977, vol. 20 no. 2, s. 267 [cit. 5. 1. 2018].

⁶⁷ MACHLUP, Fritz; PENROSE, Edith. The Patent Controversy in the Nineteenth Century. *The Journal of Economic History* [online]. 1950, vol. 10, no. 1, s. 26 [cit. 6. 1. 2018].

⁶⁸ Označení patentu “*monopolem*” je poměrně tradiční označení, vycházející z ekonomické teorie nedokonalé soutěže na základě toho, že uděluje exkluzivní práva k věci. Podrobněji se správností tohoto označení zabývají např. Meiners a Saaf ve své práci: MEINERS, Roger E.; STAAF, Robert J. Patents, Copyrights, and Trademarks: Property Or Monopoly Symposium on Law and Philosophy. *Harvard Journal of Law & Public Policy* [online]. 1990, vol. 13, s. 915 [cit. 6. 1. 2018].

⁶⁹ MACHLUP, Fritz; PENROSE, Edith. The Patent Controversy in the Nineteenth Century. *The Journal of Economic History* [online]. 1950, vol. 10, no. 1, s. 1 - 29 [cit. 6. 1. 2018].

⁷⁰ Tamtéž s. 1.

⁷¹ FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 541 [cit. 6. 1. 2018].

⁷² MACHLUP, Fritz; PENROSE, Edith. The Patent Controversy in the Nineteenth Century. *The Journal of Economic History* [online]. 1950, vol. 10, no. 1, s. 25 [cit. 6. 1. 2018].

pobídky či v tomto případě patentové ochrany (jejíž důsledkem by měla být i finanční odměna) by lidé nevykazovali dostatečnou vynálezeckou aktivitu, což by dále vedlo ke zpomalení technologicko-společenského vývoje.⁷³

Autoři výše uvedeného článku „*The Patent Controversy in the Nineteenth Century*“ rozdělili argumentaci oponentů patentového systému v jeho klasické podobě do čtyřech navazujících fází. Nejprve je zmiňován předpoklad, že i v případě, že by vynálezci z různých důvodů měli zájem spíše svoje vynálezy skrývat, obvykle se stejný či podobný nápad objeví víckrát a společnost by tudíž nepřišla o tolik. Druhý předpoklad konstatuje, že samotné “skrývání”, na kterém je založen první předpoklad, je ve své podstatě nemožné; autoři poukazují na to, že již v 19. století byly výsledky vynálezecké činnosti v jakékoliv formě rychle odhaleny konkurečními vynálezci.⁷⁴ Právě tento fakt pak výrazně narušuje teorii společenské smlouvy, jelikož ze “smluvního” principu *quid pro quo* pak vzniká jen “jednostranná” smlouva, kde vynálezce získává ochranu vynálezu od společnosti, ale jako protiplnění jí už nemůže nabídnout odkrytí jeho podstaty, protože vynález už by byl *de facto* veřejný. Pokud bychom vzali v úvahu, že existuje určitý, i když malý, podíl vynálezů, které by mohly přece jen zůstat utajené, vede to nutně k tomu, že se vynálezce rozhodne jej nezveřejňovat, z čehož vyplývá, že zveřejňovány jsou jen ty patenty, jejichž podstatu ukrýt nelze anebo jen s velkými obtížemi, uvádí autoři práce v třetím argumentačním kroku. Výsledek je v podstatě stejný jako u kroku předešlého, vynálezce pak uveřejní vynález jen v případě, že lze očekávat, že zisk z patentu bude větší než zisk tržní, což opět vytváří jednostranně výhodnou smlouvu. Čtvrtou a poslední argumentační fází je námitka, že systém patentové ochrany samotný způsobuje skrývání vynálezů tím, že obsahuje podmínku průmyslové využitelnosti,⁷⁵ díky které všechny dílčí úspěchy,

⁷³ FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 541, a také

MACHLUP, Fritz; PENROSE, Edith. The Patent Controversy in the Nineteenth Century. *The Journal of Economic History* [online]. 1950, vol 10, no 1, s. 25 [cit. 6. 1. 2018].

⁷⁴ Pozn.: Zajímavé srovnání toho, jak rychle musí být odhalovány vynálezy v dnešní době, když už v polovině 19. století je konstatována nemožnost nový produkt ukrýt.

⁷⁵ Např. v české právní úpravě ustanovení § 7 patentového zákona.

keré *per se* nejsou průmyslově využitelné, zůstávají skryty. Bez patentové ochrany by i tyto dílčí pokroky byly zveřejňovány co nejdříve a to z důvodu společenského uznání a tržního ohodnocení, což by bylo výhodné nejen pro ty, kteří pracují na podobné věci, ale i celospolečensky.⁷⁶

Ačkoliv debata probíhala napříč společnostmi a zaznívaly silné argumenty proti, praktické dopady se nedostavily a výsledkem byl stav podobný tomu, co máme dnes a který z něj logicky kontinuálně vychází. Aktuální pohled na ochranu vynálezů ať už mezi ekonomy či právníky je spíše pro silná patentová práva odměnou za odkrytí podstaty vynálezu veřejnosti, nejsilnější hlasy zaznívají v tomto ohledu ze Spojených států.⁷⁷ I přesto ale diskuze podobná té z poloviny 19. století probíhá - dnes již podložena i výzkumy a statistickými daty.⁷⁸ Obecně se otázky dotýkají nejen samotné existence práv duševního vlastnictví, ale i jejich šíře či délky ochrany, konkrétně spektrum objektů, které je možno patentovat se v různých zemích liší (viz možnost patentování softwaru ve Spojených státech oproti evropským státům).⁷⁹

Jednoduchou logickou cestou na základě empirických studií se dá dnes již dojít k tomu, že lze jednoduše zpochybnit základní premisy, které jsou občas brány skoro

⁷⁶ MACHLUP, Fritz; PENROSE, Edith. The Patent Controversy in the Nineteenth Century. *The Journal of Economic History* [online]. 1950, vol 10, no 1, s. 26 - 28 [cit. 6. 1. 2018].

⁷⁷ MAZZOLENI, Roberto; NELSON, Richard. The benefits and costs of strong patent protection: a contribution to the current debate. *Research Policy* [online]. 1998, vol. 27, no. 3, s. 273 - 274 [cit. 4. 1. 2018].

⁷⁸ Např. výzkum vlivu síly práv duševního vlastnictví v cizí zemi na investiční pobídky amerických společností různých odvětví - vliv byl konstatován, ovšem různorodý. Pouze 20% dotazovaných společností zabývajících se prodejem a distribucí uvedlo, že slabá právní ochrana duševního vlastnictví by ovlivnila rozhodnutí o investici v dané zemi, nicméně 80% společností zabývajících se výzkumem a vývojem uvedlo, že slabá právní ochrana duševního vlastnictví by ovlivnila rozhodnutí o investici negativně. (MANSFIELD, Edwin. *Intellectual property protection, foreign direct investment, and technology transfer* [online]. B.m.: The World Bank, 1994, [cit. 4. 1. 2018].) Dále při analýze vlivů existence obecného minimálního standardu patentové ochrany na ekonomický růst bylo zjištěno, že korelace sice existuje, ovšem až od určité úrovně vývoje společnosti, obecná souvislost neexistuje. (THOMPSON, Mark A.; RUSHING, Francis W. An empirical analysis of the impact of patent protection on economic growth. *Journal of Economic Development* [online]. 1996, vol. 21, no. 2, s. 61-79 [cit. 4. 1. 2018].)

⁷⁹ GLEICK, James. Patently absurd. *The New York Times Magazine* [online]. Copyright 2000, The New York Times Company, publikováno 12. března 2000 [cit. 4. 1. 2018].

axiomaticky - například předpoklad toho, že lidé tvoří jen kvůli zisku či že potřebují pobídku, aby tvořili.⁸⁰ Podobně pak, že tato pobídka musí vycházet ze státem regulované “odměny” v podobě ochrany patentových práv tam, kde by se o náhradu prvnímu vynálezci pravděpodobně postaral trh.⁸¹ Ekonomické teorie pak představují např. institut “imitační mezery”, který zapříčiňuje to, že ten kdo bude první publikovat či prezentovat vynález z něj bude na základě prestiže čerpat, dokud jej nenapodobí konkurence; během této doby se pak často investice navrátí.⁸²

Kontroverze tedy vychází nejčastěji ze stejných bodů, které jsou uvedeny výše v této kapitole. Z tohoto portfolia dále pak vystupuje jeden vyloženě praktický problém týkající se uveřejňování patentů. Základní funkcí uveřejnění je, jak už bylo v této práci mnohokrát zmíněno a jak je i popsáno v právní úpravě, představit veřejnosti podstatu vynálezu v takové formě, aby byla srozumitelná běžnému odborníkovi. Podle Alana Devlina v jeho práci „*The Misunderstood Function of Disclosure in Patent Law*”⁸³ tato funkce patentové ochrany neslouží svému účelu, jelikož deskripce, která je součástí přihlášky, k porozumění veřejností nepostačuje.⁸⁴ Jakmile je narušena tato část společenské smlouvy, nedává pak smysl ani v celku. Patentovou ochranu pak nutno podle autora vykládat ve smyslu odměnění vynálezce patentem za samotnou snahu přispět společnosti vynálezem a uveřejnění by měla být jen “odměna navíc”.⁸⁵

⁸⁰ LEMLEY, Mark A. Faith-Based Intellectual Property Melville V. Nimmer Memorial Lecture. *UCLA Law Review* [online]. 2015, s. 9 [cit. 6. 1. 2018].

⁸¹ FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 552 [cit. 6. 1. 2018].

⁸² Tamtéž s. 562.

⁸³ DEVLIN, Alan. The Misunderstood Function of Disclosure in Patent Law. *Harvard Journal of Law & Technology* [online]. 2009, vol. 23, s. 401–446 [cit. 6. 1. 2018].

⁸⁴ Srovnání FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 554 [cit. 6. 1. 2018].

⁸⁵ DEVLIN, Alan. The Misunderstood Function of Disclosure in Patent Law. *Harvard Journal of Law & Technology* [online]. 2009, vol. 23, s. 444 – 446 [cit. 6. 1. 2018].

Otázek týkajících se kontroverze kolem principu veřejnosti u patentové ochrany je samozřejmě mnohem více a jejich odhalení by vyžadovalo hlubší analýzu, nicméně mám za to, že pro účely této práce je dostačující pouhé nastínění této problematiky.

1.4 Utajovaný patent v kontextu principu veřejnosti

Jak vyplývá z předchozí podkapitoly, otázka jak anebo dokonce zda-li vůbec chránit výsledky tvůrčí činnosti (a to jak na poli průmyslových vynálezů tak autorských děl) není otázkou novou, nicméně po dobu existence právní ochrany duševního vlastnictví stále stejně kontroverzní. Hlasy ostře se vymezující proti ochraně výsledků vynálezecké činnosti pozorujeme již od poloviny 19. století (viz výše).

Důležitým argumentem, který vyvažuje vytvoření monopolní ochrany vynálezu, jak již bylo také řečeno, je argument zveřejnění výsledků tvůrčí práce veřejnosti a tím povzbuzení dalšího výzkumu a vývoje. I přes různé názorové proudy, často i podpořené výzkumy a fakty, jak jsem se je snažila popsat výše, je argument zveřejnění odbornou veřejností brán obecně jako dostačující satisfakce za poskytnutí výlučné ochrany.⁸⁶

Utajované patenty mezitím, ve zkratce, ze své podstaty tuto satisfakci neposkytují. Popis fungování utajovaného patentu je zahrnut v samostatné kapitole níže, nicméně pro úplnost zahrnu stručný popis i zde. Utajovaný patent je klasickým patentem mimo to, že je obsah jeho přihlášky po udělení ochrany zveřejněn v patentovém rejstříku. Takovým způsobem je i ve zkratce definován v § 71 patentového zákona - *“pro řízení o vynálezech, které jsou utajovány podle zvláštního právního před-*

⁸⁶ MAZZOLENI, Roberto; NELSON, Richard. The benefits and costs of strong patent protection: a contribution to the current debate. *Research Policy* [online]. 1998, vol. 27, no. 3, s. 273 [cit. 6. 1. 2018].

pisu, nebo mezinárodní smlouvy, jíž je Česká republika vázána, platí tento zákon s výjimkou jejich zveřejnění".⁸⁷ Znamená to tedy, že je vynálezci tohoto patentu poskytnuta veškerá ochrana související s udělením patentu, nicméně satisfakce veřejnosti v podobě uveřejnění jeho detailní podstaty se neodehraje. Nebo slovy teorie společenské smlouvy, druhá strana závazku se neuskuteční a jedná se tudíž pouze o smlouvu jednostrannou; tato smlouva veřejnosti nepřináší profit z přispění do obecného povědomí o technologickém vývoji.

Otázkou tedy zůstává, zda-li je utajovaný patent vůbec patentem, zda-li ve své podstatě vůbec nějak přispívá společnosti a nevytváří naopak pouze monopol a nedokonale konkurenční prostředí na trhu.

Intuitivní odpověď bychom mohli najít v § 2 písm. a) a b) zákona č. 412/2005 sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o ochraně utajovaných informací").⁸⁸ Utajovaná informace, která je součástí utajované patentové přihlášky, se nějakým způsobem podílí na zachování zájmů České republiky uvedených v písm. b) uvedeného ustanovení (vzhledem k technické povaze informace bychom ji za určitých specifických okolností mohli podřadit pod zachování kterékoliv z kategorií vyjmenovaných - "ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti, zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, mezinárodních závazků a obrany, ochrana ekonomiky a ochrana života nebo zdraví fyzických osob"⁸⁹) a současně její vyzrazení nebo zneužití podle písm. a) téhož ustanovení by způsobilo újmu na výše uvedených zájmech České republiky.⁹⁰ Jedná se o zachování tzv. nedistributivních práv, což jsou "veřejné statky, pro které je typické, že prospěch z nich je nedělitelný a lidé nemohou být vyloučeni z jeho požívání, příklady veřejných statků jsou národní bezpečnost, veřejný pořádek, zdravé životní prostředí",

⁸⁷ Ustanovení § 71 patentového zákona.

⁸⁸ Ustanovení § 2 písm. a) a b) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁹ Tamtéž § 2 písm. b).

⁹⁰ Tamtéž § 2 písm. a).

jak uvádí v odlišném stanovisku k nálezu Ústavního soudu č. j. Pl. ÚS 32/95 Pavel Höllander.⁹¹ Znamená to, že ačkoliv se takového zájmu nemůžeme domáhat jednotlivě, zájem na zachování těchto práv má každý. Můžeme tedy říci, že protiplněním za patentovou ochranu utajovaného vynálezu je příspěvek k ochraně zájmů České republiky.

Problematickou otázkou, která se téměř vždy naskytne, pokud argumentujeme “zájem státu”, je pak otázka určité hranice - jak lze oddělit, co ještě slouží přímo zájmům státu a co už ne? Obzvláště složité hodnocení pak nastává v kontextu historického vývoje České republiky, ve kterém existovaly ještě docela nedávno etapy, kdy se pojem “zájem státu” užíval pro posvěcení jakéhokoliv zásahu do osobnostních práv. V otázce utajovaných patentů bych kontrolními body nazvala zejména to, že stupeň utajení navrhuje *a priori* sám přihlašovatel vynálezu⁹², dále také možnost přezkumu rozhodnutí o udělení či neudělení navrhovaného stupně utajení, které probíhá standardně podle správního řádu⁹³ či soudního řádu správního.⁹⁴ Dále však detailně tento proces rozeberu v následující kapitole.

Cílem této kapitoly byl stručný teoretický úvod do patentového práva se zaměřením na jeden z jeho důležitých principů – princip veřejnosti, který je v případě utajovaného patentu úplně potlačen, a definování základních rozdílů utajovaného patentu od patentu standardního.

⁹¹ Bod 2 odlišného stanoviska Pavla Höllandera k nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 3. 4. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 32/95.

⁹² V některých případech jej může navrhnout i zaměstnanec Úřadu, viz ustanovení čl. 8 odst. 8 Bezpečnostního řádu.

⁹³ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁴ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

2 Utajovaný patent

Druhá kapitola má za cíl popsat a analyzovat institut utajovaného patentu, což je problematika, která v českém právním řádu ani na odborné úrovni komplexně popsána není.⁹⁵ Jelikož se jedná o patent, který obsahuje utajované informace, část kapitoly se bude proto věnovat jim. Analýza zkoumaného institutu pak bude probíhat od teoretických otázek jeho existence přes řízení až po pravděpodobné dopady udělení utajovaného patentu na soukromý vynález. Vzhledem k absenci relevantních konkrétních zdrojů pak budou některé otázky řešeny pouze na základě obecných principů, dopadajících na tento institut.

2.1 Utajovaná informace v českém právním systému

Již výše bylo uvedeno, že utajovaný patent je ten, který obsahuje utajované informace. Proto se tato úvodní podkapitola bude nejprve zabývat problematikou utajovaných informací obecně, ale i v kontextu s ochranou práv průmyslového vlastnictví. Definován bude zejména pojem utajované informace a analýza tuzemské, evropské a mezinárodní právní úpravy nakládání s ní.

2.1.1 Historický vývoj ochrany utajovaných informací

Historie samostatné ochrany utajovaných informací v českém právním systému je historií novodobou, sahající jen do 70. let 20. století (před touto dobou se jednalo buďto o podzákonné právní akty anebo ještě dříve byla úprava součástí jiných zákonů - např. trestního zákoníku⁹⁶). Od té doby se v českém právním řádu vystřídaly pouze tři zákonné úpravy. Nejprve to byl zákon o ochraně státního tajemství č. 102/1971 Sb., dále zákon o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů č. 148/1998 Sb., který prošel rozsáhlou novelizací v 90. letech a naposledy zákon o ochraně utajovaných informací č. 412/2005 Sb., který platí do dnes. Před

⁹⁵ V tuto chvíli je nutno zmínit, že komentáře k patentovému zákonu a odborná literatura toto téma nepokrývají.

⁹⁶ Např. zákon č. 50/1923 Sb., na ochranu republiky, ve znění pozdějších předpisů nebo zákon č. 231/1948 Sb., o ochraně lidově demokratické republiky, ve znění pozdějších předpisů.

zákonnou úpravou z roku 1971 platily na našem území právní akty podzákonné právní síly - několik nařízení a usnesení, které se týkaly ochrany státního tajemství.⁹⁷

Nástup normalizace v 70. letech pak zapříčinil vznik zákonné úpravy ochrany utajovaných informací spolu s dalšími opatřeními.⁹⁸ Tento zákon pak používal pojmu státního tajemství, což bylo vše, co bylo v důležitém zájmu Československé socialistické republiky;⁹⁹ tato úprava částečně vycházela z trestního zákoníku.¹⁰⁰ Definice státního tajemství dle zákona z roku 1971 se výrazně lišila od úpravy aktuální právé v materiálním vyjádření - zákon o ochraně utajovaných informací naopak pracuje s konjunkcí, utajovanou informací je ta, která je tak označena. Prováděcí nařízení pak rozdělovalo státní tajemství podle chráněného zájmu na politické, obranné a bezpečnostní a hospodářské.¹⁰¹ Stupně utajení byly pak stanoveny prováděcí směrnicí¹⁰² a byly pouze tři - přísně tajné zvláštní důležitosti (tzv. „PTZD“), přísně tajné (tzv. „PT“) a tajné (tzv. „T“).

Tento zákon byl z politicko-společenských důvodů novelizován v roce 1990 zákonem č. 383/1990 Sb.¹⁰³ Zrušeny byly i příslušné směrnice a nařízení týkající se ochrany státního tajemství. Roku 1991 proběhla druhá novelizace zákonem č. 558/1991 Sb., kterým se měnil a doplňoval trestní řád a zákon o ochraně státního tajemství.

⁹⁷ Jednalo se zejména o nařízení z 30. listopadu 1948, o ochraně státního, hospodářského a služebního tajemství, nařízení č. 196/1936 Sb., o šetření zájmů obrany státu při vykonávání úřední pravomoci, usnesení vlády č. 807 z 2. srpna 1957 a usnesení vlády č. 498 ze dne 9. září 1964.

⁹⁸ Kolektiv pracovníků federálního ministerstva vnitra. *Proč ochraňovat utajované skutečnosti*. 1. vydání. Praha: Tisková, ediční a propagační služba místního hospodářství. 1973. s. 51 - 53.

⁹⁹ Ustanovení § 2 zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ Ustanovení § 89 odst. 9 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰¹ Nařízení č. 149/1971 Sb., o základních skutečnostech tvořících předmět státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰² Směrnice federálního ministerstva vnitra ze dne 23. prosince 1971 pro manipulaci a dopravu písemných a jiných materiálů obsahujících skutečnosti tvořící předmět státního, hospodářského a služebního tajemství, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰³ Zákon č. 383/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, a zákon č. 47/1956 Sb., o civilním letectví (letecký zákon), ve znění zákona č. 43/1976 Sb.

Navazující zákon o ochraně utajovaných skutečností¹⁰⁴ pak nabízí úplně novou definici těchto skutečností a zavádí podmínku uvedení v seznamu utajovaných skutečností, který vydává vláda.¹⁰⁵ Nově zavedl čtyři stupně utajení, které jsou běžné pro členské státy mezinárodních organizací (např. EU nebo NATO).¹⁰⁶ Na jeho základě také vzniká Národní bezpečnostní úřad¹⁰⁷ s pravomocí vydávat vlastní vyhlášky. Zákon byl několikrát novelizován¹⁰⁸ a některá ustanovení byla zrušena Ústavním soudem.¹⁰⁹ Můžeme říct, že nejvíce kontroverzí způsobovala otázka okruhu osob, které se mohly seznamovat s utajovanými skutečnostmi buď ze zákona, nebo na základě prověření, jednalo se o nejčastější příčinu novelizací.¹¹⁰

Tento zákon byl nakonec zcela nahrazen zákonem č. 412/2005 Sb.,¹¹¹ který je platný do nynějška. V důvodové zprávě k tomuto zákonu se uvádí, že předchozí úprava byla velmi problematická a narušovala právní jistotu společnosti a navíc nenaplnovala závazky České republiky plynoucí z členství v mezinárodních organizacích (EU a NATO).¹¹²

2.1.2 Právní prameny ochrany utajovaných informací

Materiální prameny aktuální právní úpravy byly obecně nastíněny v předchozí podkapitole, zmíněny jsou v důvodové zprávě k zákonu o ochraně utajovaných informací,

¹⁰⁴ Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 148/1998 Sb.

¹⁰⁶ Tamtéž § 5 odst. 1

¹⁰⁷ Tamtéž § 7 a § 8.

¹⁰⁸ Např. zákony č. 164/1999 Sb., 18/2000 Sb., 29/2000 Sb., atd., novelizací bylo do uzavření této práce 21.

¹⁰⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 12. července 2001, č. 32/2001 Sb. ve věci návrhů na zrušení některých ustanovení zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a nález Ústavního soudu ze dne 26. dubna 2005, č. 220/2005 Sb. ve věci návrhu na zrušení § 77k odst. 6 zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 412/2005 Sb.

¹¹¹ Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací.

¹¹² Obecná část I. důvodové zprávy k zákonu č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

problematická je hlavně nejednoznačnost postupů správních orgánů, neurčitý okruh osob a příslušný stupeň bezpečnostní prověrky a nedostatečný předpoklad spolupráce při výměně utajovaných informací na mezinárodní úrovni apod.¹¹³

Základním formálním právním pramenem aktuální úpravy ochrany utajovaných informací na zákonné úrovni je výše zmíněný zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Zákon musí být v souladu s ústavními principy uvedenými zejména v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, který stanovuje, že *“svoboda projevu a práv na informace jsou zaručeny”*¹¹⁴ a také povinnost *“státních orgánů a orgánů územní samosprávy přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti”*.¹¹⁵ Na zákonné úrovni toto právo provádí zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen *“zákon o svobodném přístupu k informacím”*).¹¹⁶ Na první pohled je patrné, že koncept utajovaných informací (které jsou utajovány za účelem zachování zájmů státu tedy obecně ve veřejném zájmu, jak je uvedeno v § 2 zákona o utajovaných informacích¹¹⁷) je v přímém protikladu ústavně zaručenému právu na informace. V praxi to znamená, že mohou nastat situace, kdy se tyto dva principy dostanou do konfliktu. Omezit právo na informace lze pouze zákonem,¹¹⁸ řešení tohoto konfliktu obsahuje přímo zákon o svobodném přístupu k informacím v § 7, který stanovuje povinnost subjektu neposkytnout informaci označenou jako utajovaná žadateli, který nemá oprávněný přístup.¹¹⁹

Tuto zákonnou úpravu doprovází ještě několik nařízení vlády a zejména vyhlášek Národního bezpečnostního úřadu, k jejichž vydávání jej zmocňuje právě aktuální zákon o ochraně utajovaných informací. Můžeme zmínit např. nařízení vlády č.

¹¹³ Důvodová zpráva k zákonu č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

¹¹⁴ Ustanovení čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

¹¹⁵ Ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

¹¹⁶ Dále i speciální zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁷ Ustanovení § 2 písm. a) a b) zákona o ochraně utajovaných informací.

¹¹⁸ Ustanovení čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

¹¹⁹ Ustanovení § 7 zákona o svobodném přístupu k informacím.

522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací a pak jednotlivé vyhlášky Národního bezpečnostního úřadu, které provádí jednotlivé druhy ochrany utajovaných informací podle § 5 zákona o ochraně utajovaných informací (např. vyhláška č. 363/2011 Sb., o personální bezpečnosti, vyhláška č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků, vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací apod.).

2.1.3 Utajovaná informace

Jedná se o jakýkoliv druh informace, který je nutno ve veřejném zájmu utajit; k tomu je nutno splnit kumulativně tři podmínky uvedené v § 2 písm. a) zákona o utajovaných informacích. Informace musí být *“označena způsobem stanoveným zákonem,¹²⁰ jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné¹²¹ a která je uvedena na seznamu utajovaných informací vydaném nařízením vlády”*,¹²² který upravuje § 139 tohoto zákona.

První podmínka - označování utajovaných informací podle zákona - je popsána ve IV. hlavě zákona o utajovaných informacích¹²³ a prováděna vyhláškou č. 275/2015 Sb.¹²⁴ V § 21 je pak specifikováno, jak má být utajovaná informace označena - musí být uveden název původce, stupeň utajení, evidenční značení a datum vzniku.¹²⁵ Definici původce pak najdeme v § 2 písm. f) zákona o utajovaných informacích - jedná se o *“orgán státu, právnická nebo podnikající fyzická osoba, u nichž utajovaná informace vznikla, nebo Úřad průmyslového vlastnictví”*¹²⁶ (právě Úřad průmyslového

¹²⁰ Ustanovení § 21 zákona o ochraně utajovaných informací.

¹²¹ Zájmy České republiky jsou vyjádřeny tamtéž v § 2 písm. b).

¹²² Tamtéž § 2 písm. a).

¹²³ Tamtéž § 21 a násl.

¹²⁴ Vyhláška č. 275/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁵ § 21 zákona o ochraně utajovaných informací.

¹²⁶ Tamtéž § 2 písm. f).

vlastnictví bude původcem utajované informace podle tohoto zákona v případě některých utajovaných patentových přihlášek, viz níže).¹²⁷

Stupeň utajení stanovuje původce při vzniku informace a musí být zachován po celou dobu trvání důvodů utajení, přičemž původce musí prověřit aktuálnost důvodů pro utajení informace nejméně jednou za pět let - pokud už důvody utajení stupni neodpovídají, je stupeň změněn nebo zrušen.¹²⁸ Stupně utajení jsou vyznačeny v § 5 zákona o ochraně utajovaných informací¹²⁹ a ve vyhlášce o administrativní bezpečnosti jako PŘÍSNĚ TAJNÉ (zkratka "PT"), TAJNÉ (zkratka "T"), DŮVĚRNÉ (zkratka "D") a VYHRAZENÉ (zkratka "V").¹³⁰ Jedná se o čistě formalistickou podmínku, která *ad absurdum* říká, že označení utajované informace je nezbytnou podmínkou pro určení, že je informace utajovaná - *a contrario* informaci, která by fakticky měla být utajovaná, jelikož splňuje další dvě podmínky, avšak by z nějakého důvodu takto označena nebyla, by pak nebylo možno považovat za utajovanou a tudíž by byla veřejnosti přístupná, což by mohlo být proti zájmům České republiky. V tomto bodu se patrně jedná o nešťastné vyjádření, jelikož z teologického hlediska nelze tento postup považovat za zamýšlený zákonodárcem při tvorbě tohoto zákona.¹³¹ Na tomto místě je na závěr ještě nutné dodat, že nevyznačení informace jako utajované je správním deliktem podle § 152 odst. 1 písm. g) zákona o utajovaných informacích.¹³² Utajovaná informace musí dále mít tu vlastnost, že její "vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné".¹³³ Seznam zájmů České republiky pak můžeme najít v § 2 písm. b) zákona v taxativním

¹²⁷ Je třeba rozeznávat původce utajované informace podle zákona o utajovaných informacích a původce vynálezu podle zákona o vynálezech. Úřad průmyslového vlastnictví bude původcem dle zákona o ochraně utajovaných informací v případě, že přihlašovatelem utajovaného patentu bude fyzická nepodnikající osoba (viz. § 70 odst. 4 zákona o ochraně utajovaných informací).

¹²⁸ Tamtéž § 22.

¹²⁹ Tamtéž § 5.

¹³⁰ § 4 vyhlášky č. 529/2005 Sb.

¹³¹ K § 21 až 23. Důvodová zpráva k zákonu č. 412/2005 Sb. o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

¹³² Tamtéž § 152 odst. 1 písm. g).

¹³³ Tamtéž § 2 písm. a).

výčtu - *“zachování ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti, zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, zajištění mezinárodních závazků a obrany, ochrana ekonomiky a ochrana života nebo zdraví fyzických osob”*.¹³⁴ Újmy jsou pak podle závažnosti rozděleny na čtyři kategorie - mimořádně vážná, vážná, prostá újma a nevýhodnost pro zájmy,¹³⁵ které hierarchicky kopírují rozdělení kategorií utajovaných informací (vyzrazení přísně tajné informace může zapříčinit mimořádně vážnou újmu atd.).¹³⁶ Poslední podmínka zmiňuje seznam utajovaných informací, v němž musí být informace uvedena. Seznam vydává vláda na základě § 139 odst. 1 zákona o utajovaných informacích. Proto jeho konkrétní podobu pak upravují nařízení vlády č. 522/2005 Sb.¹³⁷ a č. 240/2008 Sb.¹³⁸ Na vytváření seznamu se dále podílí Národní bezpečnostní úřad.¹³⁹ Tento seznam obsahuje velmi obecné kategorie utajovaných informací a příslušný stupeň utajení - často vyjádřen rozmezím stupňů.¹⁴⁰ Jednotlivé instituce pak mohou vydat vlastní specifické vnitřní předpisy (např. bezpečnostní řád či metodický pokyn),¹⁴¹ které specifikují kategorie seznamu (např. Bezpečnostní řád stanoví, že v přihláškách vynálezů mohou být utajované informace pouze ve stupních Vyhrazené až Tajné, viz následující kapitola¹⁴²).

Posledním důležitým aspektem utajovaných informací, který je vhodné zmínit, je jejich rozdělení v § 5 zákona o utajovaných informacích¹⁴³ podle zajištění ochrany

¹³⁴ Tamtéž § 2 písm. b).

¹³⁵ Tamtéž § 3.

¹³⁶ Tamtéž § 4.

¹³⁷ Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁸ Nařízení vlády č. 240/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁹ Ustanovení § 139 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací.

¹⁴⁰ Např. Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., příloha I.

¹⁴¹ Bezpečnostní řád Úřadu průmyslového vlastnictví ve znění Příkazu č. 6 ze dne 31. 1. 2012 (dále jen „Bezpečnostní řád“) a Metodický pokyn pro řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví z ledna 2016, část B (dále jen „Metodický pokyn“).

¹⁴² Ustanovení čl. 2 odst. 2 Bezpečnostního řádu.

¹⁴³ Ustanovení § 5 zákona o ochraně utajovaných informací.

těchto informací na personální, průmyslovou, administrativní a fyzickou bezpečnost, bezpečnost informačních a komunikačních systémů a kryptografickou ochranu. Pro účely této práce bude důležitá zejména personální bezpečnost, která stanovuje podmínky přístupu fyzické soby k utajovaným informacím a administrativní bezpečnost, která popisuje způsob fyzického nakládání s utajovanými informacemi.¹⁴⁴ Zajištění jednotlivých druhů ochrany informací je pak specifikováno ve vyhláškách Národního bezpečnostního úřadu - konkrétně tedy vyhláška č. 363/2011 Sb., o personální bezpečnosti a vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti.

2.2 Utajovaný patent

Jak už bylo výše uvedeno, utajovaný patent je ve své podstatě patent obsahující utajované informace. Jedná se o institut, o kterém toho bohužel nevyčteme příliš ani ze zákona či podzákonných předpisů, ani z odborné literatury. Tato situace je samozřejmě kumulací několika různých důvodů, mám ale za to, že dva důvody jsou nejvýznamnější - zejména je patrné, že faktická data o aktuálních počtech takových patentů či jiné statistiky nejsou veřejně dostupné k analýze a za druhé se v České republice nejedná o nějaké velké téma či palčivý problém, jako je tomu jinde na světě. Pro představu jde na obranu za rok 2017 asi 1% hrubého domácího produktu,¹⁴⁵ což je jedna polovina závazku, který pro Českou republiku vyplývá ze členství v NATO.¹⁴⁶

Jinou pozitivní příčinou může být samozřejmě také poměrně dlouhá doba bez reálné válečné hrozby, neboť je historickou zkušeností, že technologický vývoj (a to nejen ten související s obranou státu) se významně zrychluje během válečných etap.¹⁴⁷

¹⁴⁴ Tamtéž § 5 písm. a) a c).

¹⁴⁵ Resortní rozpočet. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Copyright © Ministerstvo obrany, publikováno 26. června 2017 [cit. 25. 2. 2018].

¹⁴⁶ NATO uklidňuje Trumpa, výdaje rostou. Česko je čtvrté od konce. *iDnes.cz* [online]. © MAFRA 1999 – 2018, publikováno 13. března 2017 [cit. 25. 2. 2018].

¹⁴⁷ RUTTAN, Vernon W. *Is War Necessary for Economic Growth?: Military Procurement and Technology Development*. B.m.: Oxford University Press, 2006. s. 4 [cit. 25. 2. 2018].

Utajovaný patent je tedy taková patentová ochrana, která je využitelná na vynález, jehož podstata či část je utajovanou informací. Znamená to tedy, že by mohl být využit za účelem zachování zájmů České republiky tak, jak jsme si je definovali v předchozí kapitole - tedy ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti, - zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, - zajištění mezinárodních závazků a obrany, - ochrana ekonomiky, - ochrana života nebo zdraví fyzických osob.¹⁴⁸ Prakticky tedy presumuji, že se bude jednat zejména o vynálezy, jejichž podstatu by mohly využít zpravodajské služby nebo armáda České republiky.

Takový patent musí splnit standardně všechny zákonné podmínky podle zákona o vynálezech, rozdílné bude zejména "přiřazení" stupně utajení, úkony jednotlivých subjektů a následné nakládání s právy vyplývající z patentové ochrany.

2.2.1 Prameny právní úpravy

Jak už bylo uvedeno výše, právní úprava obsahující přímo problematiku utajovaného patentu a nakládání s ním v českém právním řádu (mimo pár zmínek) neexistuje; častěji se setkáme spíše s průnikem práva ochrany utajovaných informací a patentového práva. Můžeme říci, že se jedná o institut na pomezí veřejného a soukromého práva – výsledky tvůrčí činnosti vynálezce, ke kterým má výlučná práva, se stávají utajovanou informací, což je z podstaty veřejnoprávní institut, ve veřejném zájmu (viz výše).

Na úrovni mezinárodních smluv je upravena otázka vzájemné ochrany utajovaných informací členskými státy, jak bylo uvedeno výše. Mimo ni pak existuje také Dohoda NATO o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů týkajících se obrany, na něž byla podána žádost o udělení patentu („*NATO Agreement for the mutual safeguarding of secrecy of inventions relating to defence and for which applications for patents have been made*“ dále jen „Dohoda NATO o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů“)¹⁴⁹

¹⁴⁸ Ustanovení § 2 písm. b) zákona o ochraně utajovaných informací.

¹⁴⁹ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 17/2003 Sb. m. s., o sjednání Dohody o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů týkajících se obrany, na něž byla podána žádost o udělení patentu, ve znění pozdějších změn.

z 21. září 1960 (podepsána v Paříži) a ke které přistoupila Česká republika až 11. října 2000. Tato multilaterální smlouva předložily Spojené státy;¹⁵⁰ domnívám se, že je paralelou k vyostření Studené války, jadernému zbrojení a dobývání vesmíru, které se odehrávaly v 60. letech 20. století a významně ovlivnily technologický vývoj Spojených států. Jejím účelem bylo zejména odstranit překážky v přihlašování utajovaných patentů v různých státech NATO¹⁵¹ – nutno dodat, že v době vzniku této smlouvy ještě neexistovala Smlouva o patentové spolupráci¹⁵² („*Patent Cooperation Treaty*“, nebo „*PCT*“, která vznikla až roku 1970) a nebylo tudíž možno přihlašovat vynálezy jednou mezinárodní přihláškou. Ze smlouvy vyplývá, že předchozí praxe zakládajících států této smlouvy obvykle zakazovala utajovaný patent přihlásit i v jiných členských státech NATO, což brzdilo výzkum a vývoj na poli vojenské techniky.¹⁵³ Jejím účelem je tedy samotná možnost přihlašovat utajované vynálezy u ostatních členských států a garance ochrany utajovaných informací, které přihláška obsahuje, pod alespoň srovnatelným stupněm utajení jako v zemi původu.¹⁵⁴ Žádná jiná z výše uvedených mezinárodních smluv o patentové ochraně problematiku utajovaného patentu neobsahuje.

Na evropské úrovni také samostatnou právní úpravu nenacházíme, což platí stejně jako pro národní právní systém. Úmluva o udělování evropských patentů pouze stanovuje ve svém čl. 77, že „*evropská patentová přihláška, jejíž předmět byl utajen, se*

¹⁵⁰ Agreement for the mutual safeguarding of secrecy of inventions relating to defence and for which applications for patents have been made. *United Nations Treaty Collection* [online]. © UNITED NATIONS [cit. 28. 2. 2018].

¹⁵¹ Ustanovení čl. 1 Dohody NATO o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů.

¹⁵² Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 296/1991 Sb., o uložení listiny o přístupu České a Slovenské Federativní Republiky ke Smlouvě o patentové spolupráci, sjednané ve Washingtonu dne 17. června 1970, ve znění pozdějších změn.

¹⁵³ Ustanovení čl. 1 Dohody NATO o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů.

¹⁵⁴ Ustanovení čl. 10 Dohody NATO o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů, omezení přihlašování utajovaných vynálezů v zahraničí je stále součástí komparovaných právních úprav, viz níže.

Evropskému patentovému úřadu nepředává“,¹⁵⁵ z čehož vyplývá, že utajované přihlášky řeší vždy výhradně národní patentový úřad. Z tohoto článku následně vyplývá, že při předávání přihlášek Evropskému patentovému úřadu má národní patentový úřad postupovat co nejrychleji, ovšem v respektu k lhůtám, které národní právní systém přiznává k průzkumu, zda předmět nepodléhá utajení.¹⁵⁶

Důvodem absence mezinárodní i evropské úpravy je pak zejména fakt, že se jedná o problematiku téměř výhradně teritoriálního charakteru (což vyplývá ze samotné podstaty „utajování“ informací, či patentů, v rámci zachování zájmů státu).

Utajovaný patent na národní úrovni vychází z právní úpravy patentových práv a ochrany utajovaných informací, znamená to tedy, že se jedná o kombinaci právních pramenů uvedených v předchozí kapitole. Na zákonné úrovni se jedná o zákony č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích a č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací. Dále se na něj vztahují ještě podzákoné předpisy Úřadu průmyslového vlastnictví, zejména Bezpečnostní řád a Metodický pokyn Úřadu průmyslového vlastnictví, a taktéž podzákoné předpisy Národního bezpečnostního úřadu, např. výše zmiňovaná vyhláška o administrativní bezpečnosti a další.

¹⁵⁵ Ustanovení čl. 77 odst. 2 Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 69/2002 Sb. m. s., o přístupu České republiky k Úmluvě o udělování evropských patentů (Evropské patentové úmluvě), ve znění pozdějších změn.

¹⁵⁶ Tamtéž.

2.3 Řízení o udělení utajovaného patentu

Utajovaný patent je právní institut vycházející z práva ochrany vynálezů a ochrany utajovaných informací. Jak již bylo několikrát zmíněno, český právní řád samostatnou právní úpravu neobsahuje, je tedy nutno vycházet z kombinace vztahujících se zákonů a některých specifikačních podzákonných předpisů.

Při analýze situace *de lege lata* tak budu vycházet zejména z patentového zákona jelikož, jak bude patrné z této kapitoly, je právní úprava z velké části totožná s právní úpravou veřejného patentu,¹⁵⁷ zejména v oblasti obecných zásad a principů patentové ochrany, které byly uvedeny výše, či předmětu ochrany, zúčastněných subjektů nebo podmínek ochrany. V částech týkajících se řízení o udělení patentové ochrany či vymahatelnosti práv pak budu více vycházet ze zákonné úpravy ochrany utajovaných informací,¹⁵⁸ kterou se obsah patentové přihlášky stává v momentě udělení stupně utajení.

Samotný zákon o vynálezech předpokládá existenci utajovaných vynálezů na jediném místě – v § 71 určuje použití tohoto zákona i na vynálezy utajované s výjimkou jejich zveřejnění.¹⁵⁹ Mohli bychom tedy říci ve vztahu k standardnímu patentu, že ten utajovaný je speciálním druhem patentu, na který lze použít všechna zákonná pravidla obsažená v patentovém zákoně s výjimkou zveřejnění, které kolide s ochranou utajovaných informací dle zákona.¹⁶⁰ Domnívám se nicméně, že tohle pravidlo lze zobecnit; z úpravy ochrany utajovaných informací zákonem vyplývají i další povinnosti pro nakládání s utajovanými informacemi – např. zachování mlčenlivosti,¹⁶¹ z toho lze vyvodit, že je nutné při nakládání s utajovaným patentem vycházet primárně ze zákona o ochraně utajovaných informací a zejména v případech, kdy by ustanovení kolidovala s ustanoveními patentového zákona.

¹⁵⁷ Ustanovení § 71 patentového zákona.

¹⁵⁸ Zejména ze zákona o ochraně utajovaných informací a z příslušných podzákonných předpisů (např. vyhláška č. 529/2005 Sb., atd.).

¹⁵⁹ Ustanovení § 71 patentového zákona.

¹⁶⁰ Zákon o ochraně utajovaných informací.

¹⁶¹ Ustanovení § 65 odst. 2 zákona o ochraně utajovaných informací.

2.4 Předmět ochrany

Otázka předmětu ochrany patentovým právem je jedna z těch, které jsou totožné u utajovaného i veřejného patentu, proto se mu budu věnovat jen krátce, vzhledem k hojnosti relevantní literatury.¹⁶²

Právo na ochranu vynálezů, neboli patentové právo, upravuje právní vztahy vznikající při institucionální ochraně průmyslového vlastnictví. Subjekty těchto vztahů jsou původce, přihlašovatel a majitel patentu, objektem jsou vztahy vznikající z ochrany a předmětem je samotný vynález.¹⁶³ Úřad průmyslového vlastnictví je správním orgánem pro patentové řízení¹⁶⁴ a Národní bezpečnostní úřad je zase správním orgánem pro otázky související s utajováním informací.¹⁶⁵

Vynález je tedy ústředním pojmem patentového práva, místo legální definice tohoto pojmu obsahuje zákon hmotněprávní podmínky, za kterých je možné vynález patentovat – tzv. podmínky patentovatelnosti.¹⁶⁶ Definici dále doplňuje negativně vymezený seznam předmětů, které nelze patentovat.¹⁶⁷

¹⁶² Např. JAKL, Ladislav. *Právní ochrana vynálezů a užitných vzorů: vypracování jejich popisů a nároků na ochranu*. 1. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 11 – 21, POSPÍŠIL, Michal a kol. *Práva z průmyslového vlastnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2007, s. 20 – 22, TAKENAKA, Toshiko. *Patent law and theory: a handbook of contemporary research*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2008. Research handbooks in intellectual property. s. 325 – 414, HORÁČEK, Roman a kol. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 80 – 90.

¹⁶³ Nutno řádně rozlišovat pojmy vynález, což je samotný předmět ochrany, tedy nové technické řešení a patent, což je udělená právní ochrana; bývá veřejností zaměňováno.

¹⁶⁴ § 2 patentového zákona.

¹⁶⁵ § 136 zákona o ochraně utajovaných informací.

¹⁶⁶ § 3 patentového zákona.

¹⁶⁷ Jsou jimi „objevy, vědecké teorie a matematické metody, estetické výtvary, plány pravidla azpůsobu vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, programy počítačů a podávání informací“ uvedeny v § 2 odst. 3 tamtéž.

2.4.1 Podmínky patentové ochrany

Podmínky patentovatelnosti jsou obecně uvedeny v § 3 zákona o vynálezech a platí stejně pro utajované patenty. Jedná se o *novost, výsledek vynálezecké činnosti a průmyslová využitelnost*.¹⁶⁸

Zákon stanovuje, že „vynález je nový, není-li součástí stavu techniky“.¹⁶⁹ Pojem „stav techniky“ pak definuje v odstavci druhém, kde uvádí, že se jedná o „vše, k čemu byl přede dnem, od něhož přísluší přihlašovatel právo přednost, umožněn přístup veřejnosti“.¹⁷⁰ Obsah patentové přihlášky, u které je podána žádost na utajení, se však nezveřejňuje, což vyplývá ze zákona¹⁷¹ i ze samotné podstaty utajovaného patentu. Zůstává tedy otázka, zda i obsahy utajovaných přihlášek jsou součástí stavu techniky. Tato otázka je řešena v § 5 odst. 3, který říká, že „přihlášky vynálezů utajované podle zvláštních předpisů se pokládají pro účely tohoto ustanovení za zveřejněné uplynutím 18 měsíců od vzniku práva přednosti“.¹⁷² Z hlediska právní teorie se bude jednat o právní fikci – je patrné, že zveřejnění utajované přihlášky nikdy nenastane (pouze v moment odtažení, kdy už se ale nebude jednat o utajovanou přihlášku), znamená to tedy, že se nelze dovolat opaku. Druh závěr, který lze vyvodit, je že součástí úplného průzkumu přihlášky ke zjištění současného stavu techniky je i průzkum utajovaných vynálezů.

To přináší dvě zajímavé otázky – nejprve otázku personální bezpečnosti státních úředníků na Úřadě průmyslového vlastnictví, z nichž někteří pro vypracování rešerše současného stavu techniky musí být držiteli platného osvědčení fyzické osoby pro přístup k utajovaným informacím daného stupně.

¹⁶⁸ Tamtéž § 3.

¹⁶⁹ Tamtéž § 5 odst. 1.

¹⁷⁰ Tamtéž § 5 odst. 2.

¹⁷¹ Tamtéž § 71.

¹⁷² Ustanovení § 5 odst 3 patentového zákona.

Dále v případě, že by byl obsah zkoumané přihlášky, i částečně, totožný s obsahem některé přihlášky utajované a zkoumaná přihláška by proto byla zamítnuta z důvodu, že by nesplňovala podmínku novosti, musí zamítnutí obsahovat zákonné náležitosti dle § 34 odst. 1 zákona o vynálezech, který stanoví, že „*před zamítnutím přihlášky vynálezu musí být přihlašovatelům umožněno vyjádřit se k podkladům, na jejichž základě má být o přihlášce vynálezu rozhodnuto*“.¹⁷³ Z toho vyplývá, že nastane konflikt práva přihlašovatele na vyjádření se k důvodům zamítnutí s ochranou utajovaných informací, kterou je obsah utajovaného patentu. Řešení nabízí zákon o ochraně utajovaných informací konkrétně v § 58 odst. 4, který určuje, že pro účel trestního, správního a občanského řízení okruh osob, které mají přístup k utajovaným informacím bez platného osvědčení, určí zvláštní předpis.¹⁷⁴ Správní řád dále uvádí, že v případě, že jsou součástí podkladů k rozhodnutí utajované informace, tak se s nimi může účastník seznámit tak, aby to nezmařilo účel utajení; pokud by to nebylo možné, tak orgán sdělí účastníkovi alespoň obecně, jaké skutečnosti z nich vyplývají.¹⁷⁵ Tato právní úprava však byla do zákona vložena až novelou zákonem č. 183/2017 Sb.,¹⁷⁶ důvodová zpráva uvádí, že „*v řízeních, kde se rozhoduje o právním nároku, je žádoucí, aby osoba měla přístup k podkladům pro rozhodnutí (alespoň v agregované podobě), na rozdíl od řízení, kde se o jejím právním nároku nerozhoduje*“.¹⁷⁷ Navazuje tak na náleží Ústavního soudu ze dne 16. června 2011, který stanovuje, že „*pokud by vůbec nebylo možné poskytnout žalobci přístup k utajovaným informacím byt' v určité omezené formě, není soud vázán žalobními body a přezkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek, která se vzhledem k povaze věci jeví*

¹⁷³ Tamtéž § 34 odst. 1.

¹⁷⁴ Zvláštním předpisem je v této situaci zákon č. 500/2004 Sb, správní řád, který je subsidiárním aplikačním předpisem pro řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví (pokud jeho použití není zákonem vyloučeno) podle § 63 odst. 1 patentového zákona.

¹⁷⁵ § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb.

¹⁷⁶ Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2017 Sb.

důležitými, [...], z toho plyne, že rozhodnutí, v jehož odůvodnění budou pouze v obecné rovině skutečnosti, které vyplývají z podkladů obsahujících utajované informace, bude přezkoumatelné podle § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního, resp. ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod“.¹⁷⁸ Výše uvedené pak znamená, že pakliže účastník nemá možnost zúčastnit se s podklady, které vedly ke napadanému rozhodnutí z důvodu, že obsahují utajované informace, tak soud má povinnost provést v navazujícím řízení úplný přezkum podkladů rozhodnutí.

Dále musí vynález splnit podmínky výsledku vynálezecké činnosti a průmyslové využitelnosti, tyto podmínky jsou uvedeny v § 6 a § 7 zákona o vynálezech – pokud je vynález výsledkem vynálezecké činnosti, znamená to, že „pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky“¹⁷⁹, průmyslově využitelný je, „může-li jeho předmět být vyráběn nebo jinak využíván v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství“¹⁸⁰. Obě tyto podmínky se pro utajované patenty nebudou samozřejmě nijak lišit.¹⁸¹

2.5 Subjekty

Zákon definuje tři typy subjektů patentových práv – původce vynálezu, jeho přihlašovatele a majitele. Za určitých okolností můžeme uvažovat i spolupůvodce, a to v případě, že se na tvůrčí činnosti vedoucí k vynálezu podílela více než jedna osoba.¹⁸²

¹⁷⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 16. června 2011 sp. zn. II. ÚS 1392/11.

¹⁷⁹ § 6 patentového zákona.

¹⁸⁰ Ustanovení § 7 patentového zákona.

¹⁸¹ Pro účely této práce nejsou podmínky patentovatelnosti více rozebrány, dovoluji si odkázat na odbornou literaturu: CHLOUPEK, Vojtěch a kol. *Patentový zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 6 - 18, nebo HORÁČEK, Roman a kol. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011, s. 41-62 či KNAP, Karel a kol. *Práva k nehmotným statkům*. 1. vyd. Praha: Codex, 1994, s. 23-30.

¹⁸² Ustanovení § 8 odst. 3 patentového zákona.

Původce je fyzická osoba, která svojí tvůrčí prací vytvořila vynález.¹⁸³ Přihlašovatel je dále ten, kdo podal patentovou přihlášku k Úřadu průmyslového vlastnictví¹⁸⁴ a majitel je ten, kdo má výlučná práva disponovat s patentem.¹⁸⁵

V případě, že bude patentová přihláška označena za utajenou a bude tedy obsahovat utajenou informaci některého stupně, pak bude nakládání s ní podléhat režimu zákona o ochraně utajených informací; znamená to tedy, že pro přístup k takové informaci bude muset být osoba v roli jednoho ze subjektů řádně poučena (pokud neplňuje podmínky k přístupu už předtím). Poučení provádí Úřad průmyslového vlastnictví a to podle úpravy zákona č. 412/2005 Sb.¹⁸⁶

Ačkoliv to ze zákona přímo nevyplývá, přístup k utajované informaci na základě § 70 zákona o ochraně utajovaných informací lze analogicky přirovnat ke zvláštnímu přístupu k utajované informaci podle § 58 odst. 4 téhož zákona, který upravuje přístup fyzických osob bez platného osvědčení k utajovaným informacím v trestním řízení, v občanském soudním řízení, ve správním řízení a v soudním řízení správním pouze na základě jejich poučení;¹⁸⁷ usuzuji na základě toho, že řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví je speciálním typem správního řízení, jak již bylo výše uvedeno, podle zákona o ochraně vynálezů se subsidiárně aplikovatelností správního řádu.¹⁸⁸ Z toho vyplývá¹⁸⁹, že poučení bude provedeno povinnou osobou způsobem podle ustanovení § 2 písm. i) zákona o ochraně utajovaných informací – tedy „*písemným záznamem o seznámení fyzické osoby s jejími právy a povinnostmi v*

¹⁸³ Tamtéž § 8 odst. 2.

¹⁸⁴ Ustanovení § 24 zákona patentového zákona.

¹⁸⁵ Tamtéž § 34 odst. 3.

¹⁸⁶ Ustanovení § 70 odst. 5 patentového zákona.

¹⁸⁷ Ustanovení § 58 odst. 5 zákona o ochraně utajovaných informací.

¹⁸⁸ Ustanovení § 63 odst. 1 patentového zákona. K otázce se nevyjadřuje ani důvodová zpráva či některý z komentářů ke správnímu řádu.

¹⁸⁹ Konkrétně analogicky z § 58 odst. 5 zákona o ochraně utajovaných informací.

*oblasti ochrany utajovaných informací a s následky jejich porušení*¹⁹⁰ a to před prvním přístupem k informaci přiměřeně podle § 9 odst. 1 téhož zákona.¹⁹¹

Pokud dojde k udělení utajovaného patentu a přihlašovatelem je nepodnikající fyzická osoba, má postavení původce utajované informace Úřad průmyslového vlastnictví.¹⁹²

2.6 Řízení o udělení utajovaného patentu

Během řízení o udělení utajovaného patentu, nebo-li o utajované patentové přihlášce, se nejvíce projevuje charakter utajované informace a její dopad na běžné patentové řízení.

V řízení o utajované přihlášce vystupují dvě důležité instituce – Úřad průmyslového vlastnictví a Národní bezpečnostní úřad, které spolu kooperují v případě přihlášek obsahujících utajované informace.

2.6.1 Postavení Úřadu průmyslového vlastnictví v řízení

Jelikož je řízení o udělení utajovaného patentu speciálním patentovým řízením, ve kterém dochází k nakládání s utajovanými informacemi, Úřad průmyslového vlastnictví proto zřizuje speciální pozice. Zákon o ochraně utajovaných informací ukládá všem orgánům státní správy, u kterých vzniká nebo kterým je poskytnuta utajovaná informace, zřízení institutu bezpečnostního ředitele.¹⁹³

Bezpečnostní ředitel je obsazen předsedou Úřadu a zabezpečuje plnění povinností Úřadu vyplývajících ze zákona o ochraně utajovaných informací, tedy zejména těch, které vyplývají z řízení o utajované přihlášce;¹⁹⁴ konkrétní povinnosti budou zmíněny u popisu příslušných částí řízení.

¹⁹⁰ Ustanovení § 2 písm. i) zákona o ochraně utajovaných informací.

¹⁹¹ Tamtéž § 9 odst. 1.

¹⁹² Tamtéž § 70 odst. 4.

¹⁹³ Ustanovení §71 zákona o ochraně utajovaných informací.

¹⁹⁴ Ustanovení čl. 4 odst. 2 Bezpečnostního řádu.

Dále se jedná o personál Úřadu podílející se nařízení o utajovaných přihláškách, Metodický pokyn či Bezpečnostní řád ÚPV pak zmiňují přímo zaměstnance patentového odboru, jež má přístup k utajovaným informacím,¹⁹⁵ a který poté prakticky vede celé řízení o přihlášce a provádí, současně s bezpečnostním ředitelem, úkony v řízení.

Patentové řízení jako takové podléhá zásadě formálnosti, znamená to tedy, že Úřad průmyslového vlastnictví sám věcně zkoumá, zda byly splněny všechny podmínky podle zákona o vynálezech a podle toho udělí či neudělí patentovou ochranu.¹⁹⁶ Dále vzhledem k tomu, že samotné řízení může být pro Úřad průmyslového vlastnictví finančně i časově náročné, uplatní se zde i tzv. princip odloženého průzkumu, který znamená provedení průzkumu až v případě předpokladu, že patent bude opravdu udělen.¹⁹⁷ Jak již bylo výše zmíněno, na tato řízení se použije právní úprava zákona o vynálezech a o ochraně utajovaných informací se subsidiárním použitím správního řádu mimo taxativně vyjmenované instituty.¹⁹⁸ Dále se na tento typ řízení aplikuje vyhláška č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů a užitných vzorů, vyhláška č. 527/2005 Sb., o administrativním značení utajovaných informací a dále několik interních předpisů jako je Metodický pokyn, Bezpečnostní řád či Instrukce předsedy Úřadu, kterou se stanoví standard úpravy přihlášky vynálezu.¹⁹⁹

¹⁹⁵ Ustanovení čl. 2.3 Metodického pokynu.

¹⁹⁶ CHLOUPEK, Vojtěch a kol. *§ 24 [Zahájení řízení]*. In: Patentový zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 182.

¹⁹⁷ CHLOUPEK, Vojtěch a kol. *§ 33 [Úplný průzkum]*. In: Patentový zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 219.

¹⁹⁸ Ustanovení § 63 odst. 1 patentového zákona.

¹⁹⁹ Instrukce předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 30. prosince 2009, kterou se stanoví standard úpravy přihlášky vynálezu, žádosti o udělení dodatkového ochranného osvědčení a přihlášky užitného vzoru.

2.6.2 Utajovaná patentová přihláška

Utajovaná patentová přihláška musí formálně splňovat všechny zákonné náležitosti standardní přihlášky²⁰⁰ spolu s návrhem stupně utajení vynálezu.²⁰¹

Návrh na stupeň utajení má povinnost podat přihlašovatel v případě, že se domnívá, že přihláška obsahuje utajované informace.²⁰² Zákon ani komentář tuto povinnost nespécifikují, lze tedy vycházet pouze z obecné zákonné definice utajované informace jak byla popsána výše,²⁰³ mělo by se tedy jednat o přihlášku na vynález, jehož zveřejnění by bylo proti zájmům České republiky. Odtajněné patentové přihlášky obsahují například o roznětku pro zapalovače, zážehovou směs, iniciační slož pro trasovací slož, hydraulickou zákluzovou brzdu s ventilem apod..²⁰⁴

V případě, že přihlašovatel tento návrh nepodá, může jej navrhnout i zaměstnanec Úřadu průmyslového vlastnictví a oznámit návrh bezpečnostnímu řediteli, domnívá-li se, že přihláška obsahuje utajovanou informaci.²⁰⁵ V praxi je však nejčastější

²⁰⁰ Otázka formálních náležitostí patentových přihlášek je obsáhlou sama o sobě, v této práci se zaměřím spíše na její utajení. Pro srovnání však např. CHLOUPEK, Vojtěch a kol. § 24 [Zahájení řízení]. II. Obsah přihlášky. In: Patentový zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 183 – 192, a HORÁČEK, Roman a kol. Práva k průmyslovému vlastnictví. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 129 – 140.

²⁰¹ Ustanovení čl. 2.3 Metodického pokynu.

²⁰² Ustanovení čl. 2.3 Metodického pokynu a § 70 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací.

²⁰³ Ustanovení § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací.

²⁰⁴ Jedná se o odtajněné vynálezy, které byly zveřejněny ve věstníku po odtajnění pod kódem záhlaví podle WIPO standardu č. 17 „SB4A“ a „SB4F“ pro autorská osvědčení, která se již nepoužívají. Více ke zveřejňování ve Věstníku viz níže. (WIPO standard st. 17: Recommendation for the coding of headings of announcements made in official gazettes. *Handbook on industrial property information and documentation* [online]. World intellectual property organization [cit. 28. 2. 2018].). Jedná se o: SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Roznětky pro zapalovače. Původce: Václav SVACHOUČEK. Česká republika. Patentový spis CZ 299391 B6. 30. 1. 1997. SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Zážehová směs. Původce: Jiří NESVEDA, Stanislav BRANDEJS, Radek KOTOUČEK. Česká republika Patentový spis CZ 299392 B6. 13. 8. 1996. SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Iniciační slož pro trasovací slož. Původce: Václav SVACHOUČEK. Patentový spis CZ 299393 B6. 21. 12. 1998. MINISTERSTVO OBRANY ČR, ODBOR VĚCNÝCH ZDROJŮ A SPRÁVY ORGANIZACÍ PRAHA. Hydraulická zákluzová brzda s ventilem. Původce: Milan VAŠÍČEK, Josef MANDÁK. Česká republika. Autorské osvědčení CZ 299396 B1. 22. 4. 1986.

²⁰⁵ Ustanovení čl. 8 odst. 6 Bezpečnostního řádu.

situace, kdy je podán návrh stupně utajení přihlašovatelem, který je poté většinou odmítnut.²⁰⁶

Podáním přihlášky vzniká přihlašovatelovi právo priority,²⁰⁷ proto je okamžik podání důležitý; náležitosti podání přihlášky jsou alespoň označení přihlašovatele projevujícího vůli přihlásit vynález a popis vynálezu.²⁰⁸ Od tohoto momentu se také počítá osmnácti měsíční lhůta, po jejímž uplynutí je utajovaná přihláška považována za zveřejněnou pro účely určení stavu techniky,²⁰⁹ fakticky zveřejněna ale není.

2.6.3 Řízení o utajované přihlášce

Samotnému řízení o přihlášce, tedy zjišťování, zda-li přihláška splňuje formální požadavky definované zákonem o vynálezech, v případě utajované přihlášky předchází fáze, ve které se zjišťuje, zda-li je návrh na stupeň utajení podaný ať už přihlašovatelem či zaměstnancem Úřadu průmyslového vlastnictví důvodný. Nutno dodat, že tato fáze předchází i řízení odehrávající se na vstupním a poplatkovém odboru, má tedy absolutní prioritu.²¹⁰ Současně v případě, že by se jednalo o evropskou či mezinárodní přihlášku s návrhem stupně utajení,²¹¹ musí být k samotnému podání této přihlášky přiložen souhlas Národního bezpečnostního úřadu.²¹² Takovýto případ však není znám v posledních letech ani jeden.²¹³

V případě, že se jedná o přihlášku s návrhem na stupeň utajení podaným přihlašovatelem, pak bezpečnostní ředitel Úřadu průmyslového vlastnictví předloží tuto

²⁰⁶ Tuto informaci poskytla ke zveřejnění k JUDr. Eva Maříková z Odboru právního a legislativního Národního bezpečnostního úřadu. Tímto bych jí chtěla poděkovat.

²⁰⁷ Více k právu přednosti např. HORÁČEK, Roman a kol. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 129.

²⁰⁸ JAKL, Ladislav. *Právní ochrana vynálezů a užitných vzorů: vypracování jejich popisů a nároků na ochranu*. 1. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010. s. 53.

²⁰⁹ Ustanovení § 5 odst. 2 patentového zákona.

²¹⁰ Ustanovení čl. 8 odst. 2 Bezpečnostního řádu.

²¹¹ Viz Kapitola 2.2.

²¹² Ustanovení § 24 odst. 4 patentového zákona.

²¹³ Tuto informaci poskytla ke zveřejnění JUDr. Eva Maříková z Odboru právního a legislativního Národního bezpečnostního úřadu. Tímto bych jí chtěla poděkovat.

příhlášku bezodkladně Národnímu bezpečnostnímu úřadu, a to včetně popisu nároků, anotace a výkresů a vyobrazení, který rozhoduje o udělení stupně utajení tedy ještě před provedením předběžného průzkumu. V případě, že se jedná o přihlášku klasickou tak k návrhu na stupeň utajení dojde projednávajícím zaměstnancem úřadu či bezpečnostním ředitelem až během předběžného průzkumu přihlášky.

Do doby rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu o stupni utajení je s přihláškou nakládáno, jakoby byla utajovanou informací stupně *Vyhrazená*.²¹⁴ V případě, že se jedná o přihlášku neobsahující návrh stupně utajení od přihlašovatele je do doby odtajnění utajované informace během předběžného průzkumu a navrnutí stupně utajení s přihláškou nakládáno standardně a poté jako s utajovanou informací stupně *Vyhrazená*.

Národní bezpečnostní úřad poté rozhoduje o návrhu stupně utajení; ve lhůtě 60 dní musí navrhovaný stupeň buď potvrdit, změnit či zamítnout, v praxi je údajně většina takovýchto návrhů zamítnuta.²¹⁵ Rozhoduje však na základě vyjádření ústředního správního úřadu, do jehož věcné působnosti spadá předmět přihlášky, např. u zbraňového systému by to typicky bylo Ministerstvo obrany atd. V případě, že by předmět nespadal do věcné působnosti žádného takového orgánu, není vyjádření vyžadováno.²¹⁶

Na základě tohto vyjádření pak Národní bezpečnostní úřad rozhodne, zda přihláška utajovanou informaci obsahuje. Pokud je návrh na stupeň utajení zamítnut, přihláška se eviduje jako běžná a dále standardně pokračuje řízení o udělení patentu před Úřadem. Informace o zamítnutí návrhu na stupeň utajení je však zveřejněna v patentové dokumentaci ve Věstníku a online databázi v přehledu položek řízení.²¹⁷

²¹⁴ Ustanovení čl. 7 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací.

²¹⁵ Tuto informaci poskytla ke zveřejnění JUDr. Eva Maříková z Odboru právního a legislativního Národního bezpečnostního úřadu. Tímto bych jí chtěla poděkovat.

²¹⁶ Tuto informaci také poskytla ke zveřejnění JUDr. Eva Maříková z Odboru právního a legislativního Národního bezpečnostního úřadu. Tímto bych jí chtěla poděkovat.

²¹⁷ Např. ZVI A. S. PRAHA. Zážehová slož pro elektricky iniciovatelné zápalky. Původci: Václav SVA-CHOUČEK, Jan KUSÁK, Jiří STRNAD. Česká republika. Patentový spis CZ 295050 B6. 11. 3. 2005.

V případě, že Národní bezpečnostní úřad rozhodne, že přihláška utajovanou informací obsahuje, předá přihlášku zpět bezpečnostnímu řediteli, který ji spravuje následně²¹⁸ spolu s informací, zda-li přihlašovatel splňuje podmínky přístupu k utajované informaci daného stupně.²¹⁹ Jeho povinností je uvědomit o tomto faktu přihlašovatele a to opět bezodkladně a v písemné formě²²⁰ a zaznačit stupeň utajení na přihlášce, přihlašovatel pak musí označit stupeň utajení na předmětu přihlášky. Další povinností bezpečnostního ředitele je evidovat utajovanou přihlášku v protokolu²²¹ postupem podle čl. 6 Bezpečnostního řádu. Obsah tohoto ustanovení vychází mimo jiné z vyhlášky Národního bezpečnostního úřadu č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací a lze říci, že ji specifikuje a určuje konkrétní povinnosti pověřeným osobám (v daném případě bezpečnostnímu řediteli),²²² což je i explicitně uvedeno v čl. 5 odst. 1 Bezpečnostního řádu.²²³ Ustanovení popisuje konkrétní způsob označování utajovaných dokumentů a způsob vytvoření jedacího čísla, způsob evidování utajovaných přihlášek a vedení jejich spisů – tzv. *spisovou službu*,²²⁴ která je dále specifikována v čl. 9 Bezpečnostního řádu.

V případě klasické patentové přihlášky se po běžné evidenci a založení spisu přihlášky vynálezu tato přihláška naskenuje a zaznamená do databáze, což provádí vstupní oddělení Úřadu.²²⁵ V případě utajované přihlášky však bezpečnostní ředitel provede pouze omezený zápis bibliografických údajů do databáze, který obsahuje pouze spisovou značku, mezinárodní patentovou třídu, datum podání přihlášky

²¹⁸ Ustanovení čl. 2.3 Metodického pokynu.

²¹⁹ § 70 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

²²⁰ Ustanovení čl. 8 odst. 1 Bezpečnostního řádu.

²²¹ Tamtéž čl. 8 odst. 2.

²²² Ustanovení § 1 vyhlášky č. 529/2005 Sb.

²²³ Ustanovení čl. 5 odst. 1 Bezpečnostního řádu.

²²⁴ Tamtéž čl. 5 odst. 4.

²²⁵ Ustanovení čl. 2 Metodického pokynu.

a kód utajovaných přihlášek.²²⁶ Bezpečnostní ředitel následně uchovává všechny utajované dokumenty v trezoru.²²⁷

Přihláška je po zaevidování předána do rukou té fyzické osobě na patentovém odboru Úřadu, která má přístup k utajovaným informacím; tato osoba následně vede celé řízení o utajované přihlášce v zabezpečené oblasti²²⁸ (Metodický pokyn zmiňuje pouze „*mítnost k tomu vhodnou*“²²⁹) a to dle Metodického pokynu.²³⁰ Ve fázi osobního projednávání je však již nezbytné, aby fyzická osoba, se kterou je řízení vedeno, tedy přihlašovatel, měla také přístup k utajovaným informacím stejného či vyššího stupně jako je označena přihláška.²³¹ V tento moment tedy musí proběhnout poučení podle zákona o ochraně utajovaných informací tak, jak bylo uvedeno v kapitole viz výše.²³² Následné řízení před Úřadem probíhá standardně dle zákona o vynálezech a prováděcích předpisů s výjimkou zveřejnění vynálezu;²³³ ovšem pro účely úplného průzkumu se utajovaná přihláška považuje za zveřejněnou 18 měsíců od vzniku práva přednosti.²³⁴ Je tedy proveden standardně předběžný i úplný průzkum a řízení je ukončeno udělením patentu či zamítnutím přihlášky. V každém z těchto případů má pak bezpečnostní ředitel opět povinnost zaznamenat výsledek řízení do databáze. Pokud je patentová ochrana udělena, bezpečnostní ředitel zaznamená do databáze i číslo patentového dokumentu a tuto informaci oznamuje ve Věstníku Úřadu.²³⁵ Zveřejnění udělení patentu do Věstníku by ovšem neodpovídalo povinnosti nezveřejňovat utajované patentové přihlášky, lze tedy předpokládat, že

²²⁶ Ustanovení čl. 6 odst. 5 písm. f) Bezpečnostního řádu.

²²⁷ Tamtéž čl. 5 odst. 6.

²²⁸ Tamtéž čl. 8 odst. 2.

²²⁹ Ustanovení čl. 2.3 Metodického pokynu.

²³⁰ Ustanovení čl. 8 odst. 3 Bezpečnostního řádu.

²³¹ Tamtéž čl. 8 odst. 3.

²³² Ustanovení § 70 odst. 5 patentového zákona.

²³³ Tamtéž § 71.

²³⁴ Tamtéž § 5 odst. 3.

²³⁵ Ustanovení čl. 8 odst. 4 Bezpečnostního řádu.

se jedná o neveřejnou část Věstníku a nápodobně neveřejnou interní databázi utajovaných patentových přihlášek.

V případě, že bude mít přihlašovatel či majitel za to, že už dále neexistují důvody pro utajování patentu, může požádat o snížení stupně utajení či jeho úplné zrušení u Úřadu, nicméně o žádosti bude rozhodovat Národní bezpečnostní úřad, který rozhodnutí následně oznamuje bezpečnostnímu řediteli a ten pak zpět přihlašovatelovi či majiteli patentu.²³⁶

Na závěr této kapitoly bych ráda ještě zmínila v krátkosti značení utajovaných patentů. Bibliografická data utajovaných vynálezů podléhají stejnému značení, jako u standardního patentu (což nutně vyplývá ze zákonných požadavků, kdy všechny podmínky kromě zveřejnění se aplikují i na utajované přihlášky²³⁷), tuto skutečnost lze, jako jednu z mála v tomto tématu, ověřit prakticky v online databázi – pro srovnání lze vyhledat odtajněné patenty a porovnat dokumentaci s patenty standardními.²³⁸ Nutno ale dodat, že číselné kódy INID pro označování bibliografických dat technických řešení²³⁹ neobsahují kategorii, která by referovala k faktu, že přihláška je či byla v minulosti utajovaná. Fakt, že se v minulosti jednalo o utajovanou přihlášku je evidován na naskenovaném patentovém spisu (konkrétně slovy „po

²³⁶ Ustanovení čl. 8 odst. 5 Bezpečnostního řádu. Dle konzultovaných informací se aktuálně jedná v České republice o řádově jednotky návrhů na utajení přihlášek, z nichž je většina zamítnuta. Za poskytnutí této informace děkuji paní JUDr. Evě Maříkové z právního a legislativního odboru Národního bezpečnostního úřadu.

²³⁷ Ustanovení § 71 patentového zákona.

²³⁸ Odtajněné patentové přihlášky a autorská osvědčení např.: SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Roznětka pro zapalovače. Původce: Václav SVACHOUČEK. Česká republika. Patentový spis CZ 299391 B6. 30. 1. 1997., SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Zážehová směs. Původce: Jiří NESVEDA, Stanislav BRANDEJS, Radek KOTOUČEK. Česká republika Patentový spis CZ 299392 B6. 13. 8. 1996., SELLIOR AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Iniciační slož pro trasovací slož. Původce: Václav SVACHOUČEK. Patentový spis CZ 299393 B6. 21. 12. 1998., MINISTERSTVO OBRANY ČR, ODBOR VĚCNÝCH ZDROJŮ A SPRÁVY ORGANIZACÍ PRAHA. Hydraulická záklužová brzda s ventilem. Původce: Milan VAŠÍČEK, Josef MANDÁK. Česká republika. Autorské osvědčení CZ 299396 B1. 22. 4. 1986.

²³⁹ WIPO standard st. 9: Recommendation concerning bibliographic data on and relating to patents and SPCS. *Handbook on industrial property information and documentation* [online]. World intellectual property organization [cit. 28. 2. 2018].

odtajnění“) a lze jej vyčíst z INID kategorie číslo 24 referované jako „oznámení o zápisu ve Věstníku (po odtajnění)“. Z tohoto vyjádření v podstatě vyplývá, že udělení utajovaného patentu je ve Věstníku zveřejněno až jeho odtajněním. Dále lze tuto informaci zjistit z přehledu položek řízení v online databázi, kde se zmiňuje jak žádost o odtajnění (pokud jí bylo vyhověno),²⁴⁰ tak i žádost o utajení v případě, že byla zamítnuta.²⁴¹

Ve Věstníku Úřadu je dále použito kódování záhlaví oznámení publikovaných ve Věstníku vyplývající se standardu WIPO číslo 17,²⁴² které narozdíl od předchozích obsahuje dvě kategorie kódování oznámení, které přímo referují k odtajnění patentů a autorských osvědčení – jedná se o kategorie SB4A a SB4F.²⁴³ Pomocí těchto kategorií lze ve Věstníku poměrně jednoduše vyhledat všechny odtajněné patenty a autorská osvědčení.

2.7 Vlastnická práva a licencování

Tato část práce je zahrnuta s cílem objasnit nakládání s vynálezem po udělení utajovaného patentu. Z praktického hlediska (nebo z hlediska přihlašovatele a později majitele) se tedy jedná v podstatě o nejdůležitější část problematiky, jelikož se jedná o samotný cíl řízení; udělení patentové ochrany obecně znamená udělení výlučných *erga omnes* vlastnických práv na nakládání s vynálezem jeho majiteli, v případě utajovaného patentu však lze rozumně předpokládat, že z principu budou tato práva omezena. O to je paradoxnější situace, kde o vlastnických právech a jejich nakládání

²⁴⁰ Např.: SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Roznětka pro zapalovače. Původce: Václav SVA-CHOUČEK. Česká republika. Patentový spis CZ 299391 B6. 30. 1. 1997.

²⁴¹ Přihláška se zamítnutou žádostí na utajení např.: ZVI A. S. PRAHA. Zážehová slož pro elektricky iniciovatelné zápalky. Původci: Václav SVACHOUČEK, Jan KUSÁK, Jiří STRNAD. Česká republika. Patentový spis CZ 295050 B6. 11. 3. 2005.

²⁴² WIPO standard st. 17: Recommendation for the coding of headings of announcements made in official gazettes. *Handbook on industrial property information and documentation* [online]. World intellectual property organization [cit. 28. 2. 2018].

²⁴³ Tamtéž.

v případě utajovaného patentu mlčí všechny relevantní výše zmíněné zdroje v kontextu toho, že celá tato práce se potýká s absencí i širší relevantních zdrojů. Jedná se tedy o kapitolu, která je založena téměř bezvýhradně na obecných principech pojících se k utajování informací a právům duševního vlastnictví v kombinaci s konzultacemi s odborníky v těchto směrech.

Důsledky udělení patentové ochrany na vynález jsou podle zákona o vynálezech zejména majitelovo „výlučné právo využívat nález, poskytnout souhlas k využívání jiným osobám, nebo na ně patent převézt“,²⁴⁴ což je specifikováno dále v následujících paragrafech.²⁴⁵ Je patrné, že všechny tyto způsoby nakládání s vynálezem jsou v případě udělení utajovaného patentu v přímé kontradikci; těžko si lze představit volné využívání majitelem patentu či další osobou pokud je vynález považován za utajovaný, lze tedy legitimně očekávat nějaké omezení majitelových vlastnických práv z důvodu veřejného zájmu.

V tento moment by mohl být nápomocen patentový zákon z dob první republiky č. 305/1919 Sb.,²⁴⁶ který v podstatě přejímá s drobnými úpravami rakouský patentový zákon č. 30/1987 ř. z.²⁴⁷ Nejprve je nutno říci, že tento zákon vůbec neobsahoval explicitní vyjádření udělení utajovaného patentu jako takového, pouze uváděl, že do rejstříku se zapisují všechny udělené patenty a to včetně těch vyhrazených státu nebo válečné správě, avšak tyto patenty nejsou přístupny k nahlížení – tedy uveřejněny v pravém slova smyslu.²⁴⁸ Naopak ale obsahoval explicitní vyjádření možnosti omezení vlastnických práv k patentu či úplného vyvlastnění za účelem využití patentu státní nebo válečnou správou (viz níže).

²⁴⁴ Ustanovení § 11 odst. 1 patentového zákona.

²⁴⁵ Tamtéž § 13 a § 13a.

²⁴⁶ Zákon č. 305/1919 Sb.

²⁴⁷ Zákon č. 30/1897 ř. z. Za tuto radu bych na tomto místě ráda poděkovala prof. Karlovi Čadovi.

²⁴⁸ ŠPIRK, Ludvík; VANĚK, Cyril. *Výklad právních předpisů československého práva patentního: výklad zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z., novelisovaného zákony ze dne 29. prosince 1908, č. 286 ř. z., ze dne 27. května 1919, č. 305 Sb. z. a n., ze dne 30. června 1922, č. 252 Sb. z. a n. a příslušných nařízení.* V Praze: Nákladem vlastním, 1933, s. 63 – 64.

Omezit bylo možné ve prospěch válečné správy, státního monopolu či cizích vozidel na území státu. Omezení ve prospěch cizích vozidel bylo čistě praktickým projevem mezinárodní přepravy, znamená výjimku z patentových práv na vozidla či zařízení na nich, která se na území státu nachází přechodně při použití k dopravě.²⁴⁹ Relevantnější bylo ovšem omezení ve prospěch válečné správy či státního monopolu. Nutno říct, že v tomto ohledu byl patentový zákon poměrně nekompromisní. Jednalo-li se o vynález, který se vztahoval k „válečným zbraním, traskavinám, střelivům, opevnění nebo válečným lodím“²⁵⁰ a který by mohl „zvýšit brannou moc“²⁵¹ státu, měla válečná správa právo využívat vynález a nemohlo být proti ní uplatněno výlučné právo vyplývající z patentu (např. ani nárok na náhradu škody apod.).²⁵² Využívání patentu ovšem záviselo na schválení ministerstvem obchodu, toto rozhodnutí muselo být získáno ještě před začátkem užívání vynálezu.²⁵³ Majitel patentu měl právo na přiměřenou náhradu, ta byla stanovena dohodou mezi majitelem a vojenskou správou, musela být však následně odsouhlasena také ministerstvem financí. Pokud by však k dohodě nedošlo, tak měl pravomoc rozhodnout o výši náhrady ministr financí s ministrem obchodu a válečnou správu a proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek. Nutno také dodat, že neukončený proces stanovení výše náhrady nezabraňoval využívání vynálezu vojenskou správou, pokud o tom bylo řádně rozhodnuto v souladu s výše uvedeným.²⁵⁴

Omezení patentových práv mohlo nastat i ve prospěch státního monopolu, toto omezení se týkalo předmětů ze zákona vyloučených z patentovatelnosti z důvodu, že byly vyhrazeny státnímu monopolu, které však byly i přesto patentovány (ze zá-

²⁴⁹ ŠPIRK, Ludvík; VANĚK, Cyril. *Výklad právních předpisů československého práva patentního: výklad zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z., novelisovaného zákony ze dne 29. prosince 1908, č. 286 ř. z., ze dne 27. května 1919, č. 305 Sb. z. a n., ze dne 30. června 1922, č. 252 Sb. z. a n. a příslušných nařízení.* V Praze: Nákladem vlastním, 1933, s. 84.

²⁵⁰ Tamtéž s. 82.

²⁵¹ Tamtéž.

²⁵² Tamtéž.

²⁵³ Tamtéž s. 83.

²⁵⁴ Tamtéž.

kona by měl být patent po zjištění této skutečnosti na žádost zrušen). Udělení patentu na takovéto předměty pak nemělo účinek vůči státní nebo válečné správě. Jednalo se zejména o „*předměty, které jsou používány veřejností, mohou však spadat také pod státní monopol (střelné a trhací látky)*“.²⁵⁵

Zákon dále obsahoval i institut vyvlastnění patentu, v § 15 byly obsaženy tři způsoby vyvlastnění patentu – vyvlastnění v celém rozsahu, částečně či úplné zrušení patentu za účelem volného užívání veřejností. Důvody k vyvlastnění byly definovány jako „*zájem ozbrojené moci nebo veřejného dobra nebo jiný naléhavý zájem státní, aby vynález bylo užíváno zcela nebo částečně státní nebo válečnou správou samou, anebo aby byl vynález ponechán všeobecnému užívání*“.²⁵⁶ V těchto případech rozdílně oproti omezení vlastnických práv rozhodovalo o žádosti na vyvlastnění ministerstvo vnitra a to za státní nebo válečnou správu, rozhodnutí pak mělo účinky vůči majiteli i ostatním osobám, které měli užívací práva k vynálezu. Za vyvlastnění příslušela ze zákona přiměřená náhrada všem zmíněným osobám, opět se preferovala dohoda mezi nimi na jedné straně a státní správou na straně druhé, v případě že k dohodě nedošlo tak výši náhrady určil soud na základě žaloby. Soud přihlížel při vyměřování ke znaleckým posudkům a původní majitel patentu měl právo na to jednoho znalce jmenovat, vždy však přihlížel pouze k účinkům patentu na státním území. Náhrada měla dvě složky – obecnou tržní cenu a určení pravděpodobných zisků z patentu. Opět zde fungoval princip, že využívání vynálezu státní či válečnou správou (nebo veřejností v některých případech) bylo možné už před rozhodnutím o náhradě škody, dokonce v některých případech bylo využívání možné již před vydáním vyvlastňovacího nálezu ministerstvem vnitra, nicméně bylo vyžadováno ale-

²⁵⁵ ŠPIRK, Ludvík; VANĚK, Cyril. *Výklad právních předpisů československého práva patentního: výklad zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z., novelisovaného zákony ze dne 29. prosince 1908, č. 286 ř. z., ze dne 27. května 1919, č. 305 Sb. z. a n., ze dne 30. června 1922, č. 252 Sb. z. a n. a příslušných nařízení*. V Praze: Nákladem vlastním, 1933, s. 83 – 84.

²⁵⁶ Tamtéž s. 154 – 155.

spoň svolení ministerstva s tím, že nález vydá později (zejména hrozilo-li by nebezpečí v prodlení).²⁵⁷ V případě, že by však ministerstvo poté v nálezu vyvlastnění nepovolilo, přísluší majiteli právo na náhradu škody.²⁵⁸ Státní či válečná správa měla poté všechna práva majitele v rozsahu uvedeném v nálezu. Tato skutečnost se neuváděla v rejstříku, pouze ji patentní úřad uvedl v patentovém spise.²⁵⁹ Vyvlastnit bylo možné i práva k vynálezu, kterému ještě patentová ochrana nebyla udělena a bylo o něm zatím vedeno pouze řízení.²⁶⁰

Dle získaných informací však v současné době zákon neumožňuje vyvlastnění ani omezení vlastnických práv ze zákona, všechna vlastnická práva zůstávají majiteli.²⁶¹ Za těchto okolností si lze tedy představit pouze smluvně upravené využívání vynálezu státem formou licenční smlouvy dle § 14 patentového zákona. Je však patrné, že výsledná dohoda bude mít určitá specifika oproti standardním obchodním dohodám, mimo jiné lze tak usuzovat z toho, že pozice majitele patentu vzhledem k tomu, že svůj vynález nemůže volně uvést na trh, bude omezenější.

Shrnutí kapitoly

V této kapitole byla analyzována právní úprava udílení utajovaných patentů, od úpravy utajovaných informací zvláště přes definici utajovaného patentu a prameny právní úpravy, který tento institut popisují, až po konkrétní postup řízení, které by mělo vyústit udělením utajovaného patentu. Zaměřila jsem se na ty fáze řízení, které se odlišují od běžného řízení o udělení patentu a jejich rozbor. V poslední části jsem

²⁵⁷ Tamtéž s. 155.

²⁵⁸ ŠPIRK, Ludvík; VANĚK, Cyril. *Výklad právních předpisů československého práva patentního: výklad zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z., novelisovaného zákony ze dne 29. prosince 1908, č. 286 ř. z., ze dne 27. května 1919, č. 305 Sb. z. a n., ze dne 30. června 1922, č. 252 Sb. z. a n. a příslušných nařízení.* V Praze: Nákladem vlastním, 1933, s. 156.

²⁵⁹ Tamtéž s. 155 – 156.

²⁶⁰ Tamtéž s. 156.

²⁶¹ Za poskytnutí této informace děkuji paní JUDr. Evě Maříkové z právního a legislativního odboru Národního bezpečnostního úřadu.

nejvíce narazila na absenci relevantních zdrojů a je tudíž vypracována pouze na základě obecných principů, příkladu historické právní úpravy a odborné konzultace, otevírá ovšem prostor pro další výzkum.

3 Utajovaný patent ve vybraných státech a komparace s českou právní úpravou

Tato kapitola má za cíl porovnat právní úpravu utajovaných patentů v České republice s jejich právní úpravou ve Spojených státech, Spojeném království a Německu. Ačkoliv se jedná o státy s právními systémy více či méně vzdálenými, jejich výběr byl účelový vzhledem k tomu, že se jedná o státy, které tohoto institutu využívají mnohem více, což se odráží i v mnohem konkrétnější právní úpravě.²⁶² Tato kapitola však nemá ambice porovnat celé fungování utajovaného patentu v těchto zemích s tuzemskou úpravou tak, jak bylo popsáno výše v kapitolách; jednalo by se o cíl hodný minimálně ještě jednou stejného rozsahu, jako je tato práce. Spíše se zaměřím na průběh řízení o utajované patentové přihlášce a dále porovnání vlivu udělení utajovaného patentu na vlastnická práva vynálezce. Zkoumaná otázka je pojata poměrně široce z důvodu, že je obtížné získat relevantní a důvěryhodné informace o všech třech dílčích podotázkách ze všech zkoumaných právních systémů, současně si ale myslím, že každá z nich je příliš důležitá pro dokreslení celkového obrazu fungování utajovaných patentů na to, aby nebyla zahrnuta vůbec.

Postupovat budu podle komparativní metody práva.²⁶³ Zkoumaná otázka je tedy zda existuje a případně jak je silná souvislost mezi právní úpravou a počtem udělených utajovaných patentů a jaký má udělení utajovaného patentu vliv na vlastnická práva majitele.²⁶⁴ Tato otázka souvisí úzce zejména se základním právem na ochranu soukromého vlastnictví, s právem na informace, principem veřejnosti patentového práva tak, jak byl analyzován výše a transparentním fungováním státní správy. *Tertium comparationis* bude v tomto případě právní úprava utajovaného patentu ve všech právních řádech, a to zejména ta část, ve které je rozhodováno

²⁶² UK keeps three times as many patents secret as the US. *New Scientist* [online]. © Copyright New Scientist Ltd., publikováno 23. 3. 2010 [cit. 3. 3. 2018].

²⁶³ SAMUEL, Geoffrey. *An introduction to comparative law theory and method*. Portland, Oregon: Hart Publishing, 2014. s. 26.

²⁶⁴ Tamtéž.

o přihlášce - zda-li obsahuje utajované informace a udělen tedy bude utajovaný patent či nikoliv a to z důvodu, že se jedná o klíčové rozhodnutí, které již nelze zvrátit (v některých případech sice lze, ale jen s obtížemi, jak bude uvedeno viz níže) a o případném omezení vlastnických práv. *Comparatum* bude tedy tuzemská právní úprava související s rozhodnutím o utajení patentové přihlášky, zejména tedy čl. 7 a 8 Bezpečnostního řádu Úřadu průmyslového vlastnictví, *comparandum*²⁶⁵ pak bude v právním řádu Spojených států § 181 a násl. amerického patentového zákona²⁶⁶ a v právním řádu Spojeného království v části 22 a 23 patentového zákona z roku 1977²⁶⁷ a v německém patentovém zákoně § 50 a násl.²⁶⁸

3.1 Česká právní úprava

Tímto tématem jsem se v podstatě zabývala v předchozí kapitole, ovšem pro účely srovnání se domnívám, že by se hodilo krátké shrnutí vzhledem k tomu, že se jedná o *comparatum*. V českém právním systému je utajovaná patentová přihláška řešena velmi stručně na zákonné úrovni (jedná se pouze o pár zmínek v zákoně o vynálezech²⁶⁹ a jeden paragraf zákona o utajovaných informacích²⁷⁰), konkrétnější podmínky stanovují prováděcí předpisy výkonných orgánů na poli národní bezpečnosti a průmyslového vlastnictví – tedy vyhlášky Národního bezpečnostního úřadu²⁷¹ a Úřadu průmyslového vlastnictví.²⁷² Hlavní zodpovědnost za detekci uta-

²⁶⁵ Viz POLČÁK, Radim, GŘIVNA, Tomáš. Kyberkriminalita a právo. 1. vyd. Praha: AUDITORIUM, 2008. s. 69.

²⁶⁶ SPOJENÉ STÁTY. § 181 et seq. Invention Secrecy Act of 1951, Title 35 of United States Code, Pub. L. 82-256 (dále jen „35 U.S.C.“).

²⁶⁷ SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Sec. 22 – 23. Patents Act of 1977, Chapter 37 (dále jen „Patents Act“).

²⁶⁸ NĚMECKO. § 50 - § 56 Patengesets vom 16. Dezember 1980, BGBl. 1981 I S. 1 (dále jen „PatG“).

²⁶⁹ Konkrétně § 4, § 24 a § 71 patentového zákona.

²⁷⁰ Konkrétně § 71 zákona o ochraně utajovaných informací.

²⁷¹ Např. vyhláška o administrativní bezpečnosti.

²⁷² Např. Bezpečnostní řád či Metodický pokyn.

jovaných informací má dle Bezpečnostního řádu přihlašovatel – on je ten, kdo navrhuje stupeň utajení.²⁷³ V případě, že by utajení nebylo navrženo přihlašovatelem je možné, aby jej navrhnul ještě také zaměstnanec Úřadu během řízení o přihlášce.²⁷⁴ O stupni utajení poté rozhoduje Národní bezpečnostní úřad na základě vyžádaných posudků (viz výše).²⁷⁵ V praxi se nejčastěji jedná právě o ty případy, kdy je stupeň utajení navrhnut přihlašovatelem a následně je zamítnut Národním bezpečnostním úřadem.²⁷⁶ Nakládání s vynálezem po udělení utajovaného patentu vzhledem k výše uvedenému nejspíše probíhá formou vzájemné dohody (pravděpodobně licenční smlouvy) mezi majitelem a státem.

3.2 Právní úprava ve Spojených státech

Porovnávanou problematiku upravuje v právním řádu Spojených států zejména § 181 a násl. zákona č. 35/1951 („*Patent act*“).²⁷⁷ Toto ustanovení má několik specifíků. Prvním je zejména to, že americký právní systém rozlišuje mezi přihlášením vynálezu, který byl financován částečně či zcela státem nebo některou jeho organizační složkou a čistě soukromým vynálezem.²⁷⁸ Toto rozlišení je pro účel komparace důležité zejména proto, že vynálezy financované státem je samozřejmě jednodušší utajit v rámci patentového řízení než ty soukromé. Druhým specifíkem je to, že v případě rozhodnutí o utajení není patent vůbec udělen.

²⁷³ Ustanovení čl. 7 odst. 1 Bezpečnostního řádu.

²⁷⁴ Tamtéž čl. 8 odst. 6.

²⁷⁵ Tamtéž čl. 8 odst. 1.

²⁷⁶ Za poskytnutí této informace děkuji paní JUDr. Evě Maříkové z právního a legislativního odboru Národního bezpečnostního úřadu.

²⁷⁷ SPOJENÉ STÁTY. Ustanovení § 181 až § 188 35 U.S.C.

²⁷⁸ Tamtéž § 181.

V právním systému Spojených států existuje poměrně podrobný soubor pravidel týkajících se utajovaného patentu již na zákonné úrovni, ve výše zmíněném zákoně.²⁷⁹ Ta obsahují konkrétní popis detekce utajovaných vynálezů, orgány vstupující do řízení o udělení, náhradu škody či pokutu při neuposlechnutí příkazů vyplývajících z tohoto zákona.²⁸⁰ Základním pravidlem je to, že americký Úřad patentů a ochranných známek („*The United States Patent and Trademark Office*“) prochází všechny patentové přihlášky, které jsou mu doručeny, k tomu využívá tzv. průvodce orgánů obrany, které poskytují vodítka k určení, zda se jedná o informaci, jejíž zveřejnění může být škodlivé pro národní bezpečnost.²⁸¹ Výjimkou jsou pouze přihlášky na vynálezy, které jsou částečně či úplně vlastněny státem (tzv. vládní přihlášky) – v těchto případech je povinností přihlašovatele (tedy státní organizace), aby procházel svoje přihlášky a případně navrhnul utajení Úřadu patentů a ochranných známek sám.²⁸² Pakliže by soukromá patentová přihláška mohla obsahovat informace, jejichž zveřejnění by mohlo poškodit národní bezpečnost, patentový komisař pak zpřístupní takovou přihlášku ministerstvu obrany a to skrze jeho poradní výbor pro patenty ozrojených služeb, ministerstvo obrany či nějaká z jeho složek pak zkoumá důvodnost. Jestliže dojde k závěru, že by informace v přihlášce neměly být zveřejněny, doporučí tento závěr zpět poradnímu výboru, který poté doporučí patentovému komisaři vydat příkaz k utajení přihlášky.²⁸³ Vedle této linie existuje paralelně řízení pod ministerstvem energie, které má také pravomoc pro-

²⁷⁹ SPOJENÉ STÁTY. Ustanovení § 122, § 133, § 151, § 181 až § 188 35 U.S.C.

²⁸⁰ Tamtéž § 181 až § 188.

²⁸¹ ARMER SERVICES PATENT ADVISORY BOARD. *Patent Security Category Review List* [online]. Federation of American Scientists, ©, 2018 [cit. 15. 3. 2018].

²⁸² *The Secrecy Order Program in the United States Patent & Trademark Office*. Federation of American Scientists, © 2018 [cit. 15. 3. 2018].

²⁸³ Tamtéž. Existují dokonce tři druhy těchto příkazů, jejich rozlišení však není pro účely této komparace podstatné.

cházet všechny doručené přihlášky za účelem detekovat ty, které souvisejí s jadernou energií a souhlasně doporučit patentovému komisaři vydání příkazu k utajení přihlášky. Proti příkazu k utajení je možné podat opravný prostředek.²⁸⁴

V případě, že je vydán příkaz k utajení přihlášky a není patent udělen, přestože řízení dojde až do momentu, kdy by udělen za standardních okolností byl. Ten je udělen až v moment odtažení (v těchto případech pak může být rozdíl mezi datem podání přihlášky a udělením patentu i několik desítek let, viz patentová přihláška v poznámce pod čarou²⁸⁵). Dále podle typu příkazu k utajení je mu zakázáno přihlásit vynález v cizí zemi anebo i podáním mezinárodní či evropské přihlášky (u některého typu to od Dohody o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů o možné je, nicméně pouze se souhlasem patentového komisaře) a dále jej nelze licencovat na volném trhu (což je nutným důsledkem zákazu jakéhokoliv zveřejnění patentu).²⁸⁶ Sankcí za odtažení či přihlášení vynálezu mezinárodní přihláškou či standardní cestou v zahraničí je pak pokuta do výše 10.000 dolarů, až dva roky odnětí svobody anebo kombinace těchto trestů.²⁸⁷ Jako satisfakci za omezení těchto vlastnických práv k vynálezu má však vynálezce²⁸⁸ právo na náhradu ušlého zisku i za využívání jeho vynálezu státem.²⁸⁹ K získání finanční satisfakce musí podat žádost k tomu státnímu orgánu, který „prakticky“ rozhodl o utajení – tedy tomu, který projevil zájem

²⁸⁴ CITRIN, Adam J. *Are the Secrecy Order Compensation Provisions of the Patent Act Constitutional Under the Fifth Amendment?* 2007, vol. 1, s. 279.

²⁸⁵ V odkazu viz níže uvádím příklad odtažené patentové přihlášky, které byl patent udělen až necelestých 15 let po přihlášení. (THE CHARLES STARK DRAPER LABORATORY, INC. Fused PM fiber single-polarisation resonator. United States of America. US 9115993 B1. 30. 8. 1990.) V USA je dále znám případ opravdu dlouhé doby utajení vynálezu, který byl řešen u soudu: Rozsudek Okresního soudu v Massachusetts ve věci Stein v. United States ze dne 6. dubna 2001, sp. zn. [135 F. Supp. 2d 265], kde byl příkaz k utajení v platnosti od 9. dubna 1873 do 33. března 2000.

²⁸⁶ CITRIN, Adam J. *Are the Secrecy Order Compensation Provisions of the Patent Act Constitutional Under the Fifth Amendment?* 2007, vol. 1, s. 275 - 276.

²⁸⁷ SPOJENÉ STÁTY. Ustanovení § 186 35 U.S.C.

²⁸⁸ Termín „vynálezce“ je užit vzhledem k matoucí terminologii – nejedná se totiž ještě o majitele, jelikož patent není udělen, nicméně je ve stavu, jakoby udělen byl (příkaz k utajení je „udělen“ místo patentu). I nadále bude užíváno spíše tohoto termínu než-li duálních termínů přihlašovatel a majitel, které by mohly být vzhledem k dané situaci nepřesné.

²⁸⁹ SPOJENÉ STÁTY. Ustanovení § 183 35 U.S.C.

o využívání přihlašovaného vynálezu – a to do šesti let od vydání utajovacího příkazu.²⁹⁰ Prioritu má ze zákona dohoda mezi daným státním orgánem a vynálezcem o výši finanční náhrady²⁹¹, pokud takové dohody zúčastněné strany nedojdou, je způsob získání konkrétní částky dán zákonem, ačkoliv je toto ustanovení definováno poměrně vágně.²⁹² Částku pak určuje vedoucí daného státního orgánu a nesmí přesahovat 75 procent částky, kterou tato strana považuje za přiměřenou kompenzaci ušlého zisku a užívání vynálezu;²⁹³ zákon pak ale nespécifikuje, jak se určuje přiměřená částka a ani moment, kdy lze konstatovat, že dohody nelze dojít. Dle mého názoru pak ani šestiletá lhůta pro podání žádosti není přiměřená pro aktuální dobu, kdy technologický vývoj roste rychleji než kdy dříve a těžko předpokládat, jako hodnotu bude mít daný vynález za šest let.

Na závěr této analýzy bych uvedla některé statistiky z utajování vynálezů v USA pro představu jak často je tento institut využíván a případné porovnání s dalšími získanými daty. Za fiskální rok 2017 bylo evidováno 5.784 příkazů k utajení v účinnosti (znamená to, že toto číslo může zahrnovat mimo vynálezy i průmyslové vzory apod.),²⁹⁴ vedle 347.243 udělených patentů celkově (opět včetně průmyslových vzorů atd.)²⁹⁵ bylo utajovacích příkazů vydáno 132²⁹⁶, což je asi 0,0004%, z toho 39 jich bylo vydáno na čistě soukromé vynálezy, zbylé byly spolufinancovány státem, a dále bylo 28 vynálezů odtajněno.²⁹⁷ Vzhledem k minulým letům je spíše klesající

²⁹⁰ Tamtéž.

²⁹¹ SPOJENÉ STÁTY. Ustanovení § 183 35 U.S.C.

²⁹² Tamtéž.

²⁹³ Tamtéž.

²⁹⁴ Total Secrecy Orders in effect (at end of period). *Invention Secrecy Activity (as reported by The Patent and Trademark Office)* [online]. Federation of American Scientists, © 2018 [cit. 15. 3. 2018].

²⁹⁵ TABLE 1: Summary of Patent Examining Activities (FY 2013 – FY 2017). *United States Patent and Trademark Office: Performance and Accountability Report FY 17* [online]. United States Patent and Trademark Office, 2017, s. 172 [cit. 15. 3. 2018].

²⁹⁶ Total Secrecy Orders in effect (at end of period). *Invention Secrecy Activity (as reported by The Patent and Trademark Office)* [online]. Federation of American Scientists, © 2018 [cit. 15. 3. 2018].

²⁹⁷ Tamtéž.

trend poměrů utajovaných příkazů na udělené patenty – mezitím co patentových přihlášek přibývá, utajovacích příkazů ubývá.²⁹⁸

3.3 Právní úprava ve Spojeném království

Právní úprava ochrany utajovaných vynálezů ve Spojeném království vychází z patentového zákona č. 37 z roku 1977 („*Patents Act 1977*“), jedná se konkrétně o články 22 a 23.²⁹⁹ V některých nosných bodech je úprava podobná patentovému zákonu USA, zejména co se týče neudělení patentové ochrany vůbec v případě, že by podle státní správy měl být vynález utajen. Potencionálně utajovaná přihláška je definována jako taková, která obsahuje informace, jejichž zveřejnění by mohlo ohrozit národní nebo veřejnou bezpečnost,³⁰⁰ Úřad duševního vlastnictví Spojeného království („*The Intellectual Property Office*“) vydal k tomuto účelu seznam technologických oblastí, ve kterých je pravděpodobné, že by přihlašovaný vynález mohl podléhat utajení podle zákona.³⁰¹ Stejně jako v případě Spojených států, i zde jsou úplně všechny přihlašované vynálezy kontrolovány, zda neobsahují utajovanou informaci.³⁰² V případě, že kontrolor usoudí, že by přihláška takovou informaci obsahovat mohla, vydá příkaz k utajení.³⁰³ Již od toho momentu jsou značně omezena práva vynálezce nakládat s vynálezem – nesmí jej zveřejňovat ani podat mezinárodní nebo evropskou přihlášku anebo jej přihlásit v jiném státě,³⁰⁴ navíc patent nesmí být

²⁹⁸ TABLE 1: Summary of Patent Examining Activities (FY 2013 – FY 2017). *United States Patent and Trademark Office: Performance and Accountability Report FY 17* [online]. United States Patent and Trademark Office, 2017, s. 172 [cit. 15. 3. 2018].

²⁹⁹ SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Sec. 22 – 23 Patents Act.

³⁰⁰ Tamtéž sec. 22 (1) a (2).

³⁰¹ Technology which may be subject to section 22 of The Patents Act. *Technology prejudicial to national security or public safety – GOV.UK* [online]. © Crown Copyright, publikováno 25. 2. 2008 [cit. 15. 3. 2018].

³⁰² Guidance. *National security checks on patent applications – GOV.UK* [online]. © Crown Copyright, publikováno 9. 4. 2014 [cit. 15. 3. 2018].

³⁰³ SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Sec. 22 (1) a (2) Patents Act.

³⁰⁴ Tamtéž sec. 23 (1).

vůbec udělen.³⁰⁵ Přihlášku dále zkoumá státní tajemník, který rozhoduje o tom, zda byl příkaz důvodný – v případě, že usoudí, že důvodný byl, je příkaz nadále platným, nicméně musí být tajemníkem dále pravidelně přezkoumáván.³⁰⁶ V případě, že rozhodne, že utajení není důvodné, informuje o tomto rozhodnutí kontrolora, který příkaz k utajení zruší a patent může být udělen.³⁰⁷ Proti příkazu k utajení je dále také možný opravný prostředek, který se podává na ministerstvo obrany a požaduje zrušení příkazu k utajení.³⁰⁸ V případě porušení některého z uvedených příkazů hrozí vynálezci, či jiné osobě, sankce nejvýše 1.000 liber nebo až dva roky odnětí svobody, případně kombinace.³⁰⁹ Vynálezci pak opět přísluší obecná finanční náhrada podle čl. 57A patentového zákona, což je náhrada ušlého zisku spolu s náhradou nedostatečného využití potenciálu vynálezu, kterou v případě, že se vynálezce se státním orgánem odpovědným za využívání vynálezu nedohodne, určuje soud.³¹⁰ Vedle toho lze ještě žádat náhradu podle čl. 22 odst. 7 patentového zákona, kterou lze získat za prokázané těžkosti, které vznikly vynálezci v souvislosti s utajením vynálezu.³¹¹

Co se týče statistických hodnot, k datu odevzdání této práce byla uveřejněna pouze data za rok 2016. Na konci roku 2016 bylo pod příkazem k utajení 104 patentových přihlášek. Během roku bylo patentových přihlášek odtajněno 10 a přihlášeno

³⁰⁵ SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Sec. 22 (3) Patents Act.

³⁰⁶ Tamtéž sec. 22 (5) písm. a), b) a c).

³⁰⁷ Tamtéž sec. 22 (5) písm. d) a e).

³⁰⁸ Guidance. *National security checks on patent applications* – GOV.UK [online]. © Crown Copyright, publikováno 9. 4. 2014 [cit. 15. 3. 2018].

³⁰⁹ SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Sec. 22 (9) Patents Act.

³¹⁰ Tamtéž sec. 57A (3) a (5).

³¹¹ Tamtéž sec. 22 (7).

celkem 53 nových (a co je zajímavé, to včetně 6 zahraničních), z toho 46 přihlašovatelů bylo veřejných, a 51 zůstalo účinných z předchozího roku.³¹² Celkově bylo přitom uděleno v tomto roce 2.893 patentů, což znamená že těch utajených z nich bylo asi 0.018%.

3.4 Právní úprava v Německu

Německá úprava detekování a právní ochrany utajovaných vynálezů je pak už blíže té naší, a to mimo jiné v tom, že i v Německu neexistuje veřejně přístupná statistika utajovaných vynálezů tak, jak byla zmíněna výše u Spojených států amerických a Spojeného království. Čím se ale liší je však to, že narozdíl od české právní úpravy (nutno říct, že se jedná spíše o specifikum české úpravy) je v té německé utajování vynálezů jasně definováno na úrovni zákona, což rozhodně vytváří větší právní jistotu.³¹³

Utajovaná přihláška je definována jako přihláška na vynález, který je státním tajemstvím,³¹⁴ státní tajemství je definováno v německém trestním zákoníku.³¹⁵ Proces je také velmi podobný tomu českému. Přezkumné oddělení Patentového úřadu („*Deutsches Patent und Markenamt*“) zkoumá při doručení všechny patentové přihlášky, zda jejich obsah nepředstavuje státní tajemství. V případě, že by státní tajemství přihláška obsahovat mohla, pak přezkumné oddělení přihlášku konzultuje s příslušným oddělením federální vlády (např. Ministerstvo obrany).³¹⁶ Dle výsledku konzultace pak vydá případně příkaz, podle kterého nesmí být obsah takové přihlášky uveřejněn.³¹⁷ Řízení o udělení patentové ochrany pak probíhá jako u stan-

³¹² Official Statistics. *Facts and figures: patent, trade mark, design and hearing data: 2016 - GOV.UK* [online]. © Crown Copyright, publikováno 2. 11. 2017 [cit. 15. 3. 2018].

³¹³ NĚMECKO. § 50 - § 56 PatG.

³¹⁴ Tamtéž § 50 odst. 1.

³¹⁵ NĚMECKO. § 93 Strafgesetzbuch vom 13. November 1998, BGBl. I S. 3322 (§ 93 německého trestního zákoníku).

³¹⁶ NĚMECKO. § 56 PatG.

³¹⁷ Tamtéž § 50 odst. 1.

dardního patentu s výjimkou povinnosti zveřejnění přihlášky; pokud přihláška splňuje zákonné náležitosti, je na závěr řízení patent udělen.³¹⁸ Takový vynález se poté považuje, stejně jako v tuzemské právní úpravě, za součást dosavadního stavu techniky po uplynutí lhůty 18 měsíců od data podání přihlášky³¹⁹ a zapisuje se do speciálního rejstříku.³²⁰ Přezkumné oddělení úřadu má dále povinnost zkoumat důvodnost utajování vynálezů v zákonných lhůtách jednoho roku.³²¹ Proti rozhodnutí o utajení či neutajení přihlášky je možný opravný prostředek.³²² Dále zákon požaduje souhlas příslušného oddělení federální vlády k přihlášení utajované přihlášky do zahraničí, či mezinárodní nebo evropské přihlášky, pod hrozbou sankce až pěti let odnětí svobody a pokutou nespécifikované výše.³²³

Tento zákon podobně jako tuzemská úprava zmiňuje zákaz zveřejňování a dále omezené možnosti přihlašovat vynález do zahraničí, je tedy nutné vycházet také z obecných principů a úpravy. Vzhledem k tomu, že patent je fakticky udělen, má jeho majitel všechna vlastnická práva dle obecné úpravy, podle komentáře k patentovému zákonu.³²⁴ Pakliže by však chtěl svoje práva uplatnit u soudu, jednalo by se o řízení s vyloučením veřejnosti. Dále je nutno zmínit, že k využívání vynálezu či jeho licencování je nutné přijmout dostatečná ochranná opatření, aby nedošlo k uveřejnění technologie, porušení této povinnosti může být trestným činem proti zachování mlčenlivosti.³²⁵ Právo na náhradu naopak explicitně zmíněno v zákoně je, majitel se ho může domáhat v případě, že nemůže využívat svůj vynález z důvodu

³¹⁸ FITZNER, Uwe et al. *Beck'scher Online-Kommentar Patentrecht*. § 54 [Besonderes register für Geheimpatente]. 4. ed. München: C. H. Beck, 2017.

³¹⁹ FITZNER, Uwe et al. *Beck'scher Online-Kommentar Patentrecht*. § 54 [Besonderes register für Geheimpatente]. 4. ed. München: C. H. Beck, 2017.

³²⁰ Tamtéž.

³²¹ Tamtéž § 50 odst. 2.

³²² Tamtéž § 73.

³²³ Tamtéž § 52.

³²⁴ FITZNER, Uwe et al. *Beck'scher Online-Kommentar Patentrecht*. § 54 [Besonderes register für Geheimpatente]. 4. ed. München: C. H. Beck, 2017.

³²⁵ Tamtéž.

uděleného příkazu k utajení. Výsledná částka zohledňuje několik faktorů – výši výdajů vynaložených na vznik vynálezu, nemožnost nakládání s vynálezem apod.³²⁶

3.5 Komparace

V této podkapitole bych ráda shrnula a porovnala výše zjištěné poznatky o právní úpravě zkoumaných aspektů utajovaných patentů. Pro dokreslení situace jsem se rozhodla zahrnout ještě data některých dalších států, která byla dohledatelná. Komparaci rozdělím na tři tématické části dle podotázek zkoumané otázky – řízení, vlastnická práva a náhrada a statistiky.

Z historického, společenského i ekonomického vývoje vybraných států lze pozorovat dva odlišné přístupy k problematice řízení. Spojené státy americké a Spojené království disponují úpravou, která vůbec patent neudělí, dokud je považován za utajovaný, mezitím co právní úprava v Německu a v České republice patent standardně uděluje, pouze jej nezveřejňuje. V tomto ohledu je z pohledu ochrany soukromého vlastnictví prvně zmiňovaný způsob mnohem invazivnější, vynálezce je po celou dobu pouze v postavení přihlašovatele a nemůže tedy vůbec využívat práva přiznaná majiteli patentu. Může lehce nastat situace, kdy v momentě odtajnění vynálezu patent nebude udělen vůbec, jelikož již nebude splňovat některou z podmínek patentovatelnosti (např. novost) – v případě, že je rozhodnuto o odtajnění vynálezu, může to mimo jiné znamenat, že už se nejedná o toliko novou technologii, jejíž zveřejnění by mohlo poskytnout jiným státům např. konkurenční výhodu, těžko tedy předpokládat, že bude patent opravdu udělen. Ve všech srovnávaných státech kromě České republiky je úprava utajované patentové přihlášky a nakládání s ní upravena explicitně zákonnými ustanoveními, s tím, že je tato úprava konkretizována nařízenými patentových úřadů apod. V České republice však celé řízení upravuje v podstatě v konkrétní formě alespoň Bezpečnostní řád, nicméně jedná se o právní pramen podzákonné síly, který vydává předseda ÚPV a jeho změny nepod-

³²⁶ NĚMECKO. § 55 PatG.

léhají rozhodně takové veřejné kontrole a přísným procesním pravidlům jako je legislativní proces, spíše naopak. Domnívám se, že se nejedná o legitimní přístup vzhledem k tomu, že utajení přihlášky může mít dopady na vlastnická práva k duševnímu vlastnictví, což je základní právo chráněné Listinou základních práv a svobod.³²⁷

Čímž jsem se dostala ke druhé zkoumané podotázce - vlivu utajení přihlášky na vlastnická práva. Myslím, že fakt, že se mi během rešerše k této práci nepodařilo legální a oficiální cestou dostat k jakékoliv právní úpravě jakékoliv právní síly, jenž by upravovala právě vlastnická práva k utajovanému patentu a jejich omezení, je dostatečně průkazný ke konstatování, že ze všech porovnávaných právních úprav je ta česká nejméně konkrétní a nejméně obsáhlá. Nutno říct, že v tomto ohledu ani ostatní úpravy nebyly vyloženě konkrétní. Všechny obsahovaly podobný zákaz zveřejňování a zákaz přihlašování do zahraničí pod hrozbou sankce, nicméně konkrétní nakládání s vynálezem po utajení ani jedna nespecifikovala.

Podobně problematická je v některých státech i úprava definice určení výše náhrady vynálezci; v USA ji dokonce někteří pokládají za protiústavní,³²⁸ protože je definována vágními pojmy a určována v případě vzájemného nedohodnutí jednostranně daným úřadem, podobně to překvapivě upravuje i německý patentový zákon. O něco „spravedlivější“ je potom úprava Spojeného království, kde výši určuje soud, nese to sebou tedy i všechny zákonné opravné prostředky atd., navíc je takové řešení určitě více v souladu s principem právní jistoty a legitimního očekávání. Opět se budu opakovat konstatováním, že v tuzemské právní úpravě toto téma vůbec nezaznívá na žádném místě. Z výše uvedeného však lze předpokládat, že v rámci české právní úpravy probíhá využívání utajovaného vynálezu státem na základě vzájemné dohody (pravděpodobně v podobě licenční smlouvy). Vzhledem k tomu, že vynález nemůže být majitelem uveden na trh, je vyjednávací pozice této strany do značné míry omezená.

³²⁷ Ustanovení čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

³²⁸ CITRIN, Adam J. *Are the Secrecy Order Compensation Provisions of the Patent Act Constitutional Under the Fifth Amendment?* 2007, vol. 1, s. 275 – 276.

Co se týče statistických dat, tak jsou veřejně dostupná pouze ta z USA a Spojeného království, což je dle mého názoru taky jistý ukazatel transparentnosti veřejné správy. Myslím, že největší informační hodnotu má srovnání procentuelního zastoupení utajovaných přihlášek ze všech udělených patentů v platnosti za dané období, což je 0.0004% v USA a 0.018% ve Spojeném království, což je pro představu 45krát víc. Pouze z dílčích informací z odborné konzultace víme, že v České republice se jedná řádově o jednotky utajovaných patentů (viz výše).

V této kapitole byly porovnány čtyři různé právní úpravy utajované patentové přihlášky z hlediska přihlašování a následného nakládání s touto přihláškou. Všechny úpravy měly některé základní společné rysy co se týče detekce utajovaných informací v přihláškách, příkazů k utajení a následného řízení, větší rozdíly pak spatřuji zejména v nakládání s přihláškou po jejím utajení. V USA a Spojeném království nebyl patent vůbec udělen narozdíl od tuzemské a německé právní úpravy, naproti tomu však tyto dvě země pravidelně zveřejňují statistiky utajování vynálezů. Z porovnání však jednoznačně vyplynulo, že právě česká úprava je nejméně obsáhlá a konkrétní, některé věci dokonce nejsou upravené vůbec, avšak současně je zde tohoto institutu pravděpodobně nejméně využíváno.

4 Shrnutí a úvaha dle *lege ferenda*

Tato poslední část práce shrnuje poznatky z částí předchozích a na jejich základě by měla nabídnout úvahu, jakým způsobem lze tuzemskou právní úpravu posouvat k optimálnějšímu stavu.

Jak již bylo několikrát uvedeno, základním problémem nedostatečná a roztržitá právní úprava tohoto typu patentů na zákonné úrovni - jedná se jen o několik dílčích zmínek. Původ tohoto problému může souviset se statistickými daty, která hovoří tak, že tohoto institutu je využíváno tak málo, že není potřeba pro ně vyžadovat separátní úpravu. Já mám nicméně za to, že i přesto by takováto problematika měla být řešena zákonnou úpravou. Nejprve se domnívám, že nedosažení většího počtu přihlášení utajovaných patentů není důvodem, proč neupravit precizněji související otázky. Právní úprava by měla být jasná a měla by předepisovat transparentní nakládání i v případech, že se jedná o okrajovou problematiku. Navíc je v tomto případě z mého hlediska nejproblematictější fakt, že nejdůležitější část právních vztahů vyplývajících z udělení utajovaného patentu – tedy ty mezi majitelem a státem, který nařídil utajení vynálezu, je v nejméně popsána, lze říct, že pro běžného občana nejsou žádné dostupné informace týkající se této otázky. A za druhé se domnívám, že současný stav by mohl způsobit i nezájem o přihlašování vynálezů, u kterých by mohlo být pravděpodobné, že by mohly zůstat utajené (tedy vynálezy armádní techniky apod.) z důvodu, že dopady utajení vynálezu nejsou obecně známy. Stát tak může přicházet o technologie, které by mohly být užitečné.

V případě řízení o utajovaném patentu by byla vhodná inspirace nejbližším komparovaným právním řádem – německým. Nicméně co se týče nakládání s utajovaným patentem, je i tato úprava podobně nedostačující. V tomto ohledu by bylo přijatelné, aby patentový zákon navíc obsahoval alespoň možnost omezení patentových práv majiteli a s tím související podmínky získání finanční náhrady. Podmínky by sice mohly být specifikovány vyhláškami (např. z důvodu rychlého technologického vývoje a strmých změn hodnoty jednotlivých technologií), nicméně zákon by mohl obsahovat alespoň stručný rámec.

Vzhledem k nedostačující právní úpravě by však byla aktuálně vhodná jakákoliv změna právní úpravy směrem v souladu s výše uvedeným.

Závěr

Cílem této práce bylo podat komplexní pohled na, do této doby souhrnně neupravenou, právní úpravu utajovaných patentů v českém právním řádu, kterýžto cíl lze, minimálně v dílčích částech, považovat za splněný. Současně ale i nejdříve oddiskutovat teoretické základy, ze kterých právní úprava utajovaného patentu vychází.

Nejprve jsem provedla kritický rozbor samotného opodstatnění existence patentové ochrany jako takové, a to zejména v kontextu zveřejňování obsahů patentových přihlášek, především za pomoci teoretické odborné literatury. Podařilo se mi nastínit různé směry odborného diskurzu na toto téma, s výsledkem, že odkrývání technologií společnosti, ať už s příslibem udělení patentu či nikoliv, je důležitým aspektem politicko-ekonomického i společenského rozvoje. Teoretickou část jsem dále doplnila o samostatný rozbor právní úpravy patentové ochrany a ochrany utajovaných informací s důrazem na části, ve kterých se vzájemně setkávají v právní úpravě utajovaného patentu.

Praktickou část jsem věnovala zejména představování praktického fungování udělení utajovaných patentů; z tohoto důvodu jsem provedla vyčerpávající rešerši sběru jakéhokoliv právního pramene, který obsahoval byť jen zmínku o utajovaném patentu tak, aby byly všechny v práci uvedeny v kontrastu k těm situacím, které upraveny žádným aktem nejsou. Při popisu řízení o udělení utajovaného patentu jsem se zaměřila nejvíce na ty části, které řízení odlišují od standarního patentového řízení a zejména jakým právním pramenem se tyto části řídí, výsledkem byl spíše neuspokojivý výsledek pouhých dvou podzákoných vyhlášek upravujících danou problematiku. Současně jsem se snažila poukazovat na právní skutečnosti či vzniklé právní vztahy po udělení utajovaného patentu, které jakýmkoliv normativním právním aktem řešeny nejsou, snažila jsem se tedy inspirovat předchozí úpravou, která ačkoliv je stará více než století, by mohla poskytnout alespoň obecnou představu, což bylo doplněno kusými informacemi z konzultace s odborníkem. Na závěr jsem se pokusila pro představu provést komparaci s právní úpravou států, které jsou mnohem aktivnější jednak v udělení ale i v utajování patentů či patentových přihlášek a přinést tak náhled na to, jak lze poměrně dostatečně související

otázky upravit na úrovni zákona. Vybrané metody a postupy byly vhodným prostředkem k dosažení uvedených cílů, zejména bych zmínila výslednou komparaci, která sice poukazuje na nejméně obsáhleprávní úpravu utajovaných patentů, nicméně současně je zde tohoto institutu pravděpodobně nejméně využíváno.

Ačkoliv je nutné přiznat, že existuje spousta dílčích otázek, které zůstávají nezodpovězené, myslím, že za pomoci zvolených metod se v této práci podařilo podat ucelený obraz toho, jakým způsobem lze utajovaný patent získat, proč takový institut existuje a jakou hraje roli v právním systému nejen u nás, a relevantní domněnku, jak může takový institut ovlivnit práva majitele vynálezu, což je otázka, na jejíž odpověď jsem na úrovni odborné literatury při rešerši nenarazila. V tomto spatřuji největší přínos této práce. Dále se domnívám, že i „neúspěšné“ pokusy odpovědět některé dílčí otázky, zejména nejčastěji zmiňovanou otázku omezení vlastnických práv po udělení utajovaného patentu, jsou svým způsobem závěry s informační hodnotou, kterou je to, že se jedná o otázky, které na úrovni právních pramenů a odborné právní literatury řešeny nejsou a dávají podněty k dalšímu výzkumu či občanské odpovědnosti otevřít diskusi, zda-li by taková úprava existovat neměla a případně jak by měla znít.

Já sama jsem si navíc odpověděla na původní otázku, která mě k tomuto tématu inspirovala – a tedy co se stane, jestliže se pokusím přihlásit v patentové přihlášce neviditelný plášť, který ale už bude existovat a bude chráněn některým utajovaným patentem a využíván např. tajnými službami. Jako takový bude součástí současného stavu techniky a moje přihláška bude zamítnuta, odůvodnění bude ale značně argumentačně omezené, jelikož se bude jednat o utajované informace. I přesto ale ze samotného zamítnutí bude možno usoudit, že utajovaný plášť už se aktuálně někde na světě využívá.

Použité zdroje

Monografie

1. 90 let Patentového úřadu v Praze: 1919-2009. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví České republiky, 2009, 126 s. ISBN 978-807-2820-764.
2. ATHENAEUS. *The Deipnosophists. Book 12 (Translated by C.D.Yonge)* [online]. Attalus: sources for Greek Roman history, s. 521 [cit. 15. 11. 2017]. Dostupné z: <http://www.attalus.org/old/athenaeus12a.html>
3. CORNISH, William a kol. *Intellectual property: patents, copyright, trademarks and allied rights*. 7. vyd. London: Sweet & Maxwell, 2010, 974 s. ISBN 978-1-84703-923-1.
4. FITZNER, Uwe et al. *Beck'scher Online-Kommentar Patentrecht*. 4. ed. München: C. H. Beck, 2017, 2221 s. ISBN 978-3-8006-3591-7.
5. GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 2. rozš. vyd. Dobrá Voda: A. Čeněk, 2001. 299 s. ISBN 80-86473-04-X.
6. HÁK, Jan. *Úvod ke studiu patentového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 113 s. ISBN 978-80-7380-363-6.
7. HORÁČEK, Roman a kol. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2017, 381 s. ISBN 978-80-7400-655-5.
8. CHLOUPEK, Vojtěch a kol. *Patentový zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 334 s. ISBN 978-80-7400-268-7.
9. JAKL, Ladislav. *Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v České republice: vybrané otázky spojené s evropskou harmonizací a integrací*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2003, 227 s. ISBN 80-7282-033-8.
10. JAKL, Ladislav. *Právní ochrana vynálezů a užitných vzorů: vypracování jejich popisů a nároků na ochranu*. 1. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010. 279 s. ISBN 978-80-86855-56-1.

11. KNAP, Karel a kol. *Práva k nehmotným statkům*. 1. vyd. Praha: Codex, 1994, 245 s. ISBN 80-901185-3-4.
12. KNAP, Karel a kol. *Průmyslová práva v mezinárodních vztazích*. 1. vyd. Praha: Academia, 1988, 444 s.
13. POLČÁK, Radim; GRŮVNA, Tomáš. *Kyberkriminalita a právo*. 1. vyd. Praha: Auditorium, 2008, 220 s. ISBN 978-80-903786-7-4.
14. POSPÍŠIL, Michal a kol. *Práva z průmyslového vlastnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2007, 231 s. ISBN 978-80-86775-17-3.
15. RINGL, Antonín a PÍTRA, Vladimír. *Vynálezcké právo*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1981. 533 s. Zákony - poznámkové vydání.
16. SAMUEL, Geoffrey. *An Introduction to Comparative Law Theory and Method*. Oxford: Hart Publishing, 2014, 210 s. European Academy of Legal Theory series. ISBN 978-1-84946-643-1.
17. ŠPIRK, Ludvík; VANĚK, Cyril. *Výklad právních předpisů československého práva patentního: výklad zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z., novelisovaného zákony ze dne 29. prosince 1908, č. 286 ř. z., ze dne 27. května 1919, č. 305 Sb. z. a n., ze dne 30. června 1922, č. 252 Sb. z. a n. a příslušných nařízení*. V Praze: Nákladem vlastním, 1933, 170 s.
18. TAKENAKA, Toshiko. *Patent law and theory: a handbook of contemporary research*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2008. Research handbooks in intellectual property. 790 s. ISBN 978-1-84542-413-8.
19. VOJČÍK, Peter. *Priemyselné vlastníctvo v procese transformácie. Duševné vlastníctvo v procese transformácie právneho systému: IV. Lubyho právnické dni: medzinárodná konferencia, Bratislava, 23.-25. september 1996*. Bratislava: Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty Univerzity Komenského, 1997, 344 s. ISBN 80-7160-089-x.
20. ZÁBRŠ, Aleš. *Patentové právo ČSFR*. 1. vyd. Praha: Federální úřad pro vynálezy, 1992, 83 s. ISBN 80-85100-29-0.

Články

21. CITRIN, Adam J. Are the Secrecy Order Compensation Provisions of the Patent Act Constitutional Under the Fifth Amendment? *Akron Intellectual Property Journal* [online], 2007, vol. 1, 25 s [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <http://ideaexchange.uakron.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1007&context=akronintellectualproperty>
22. DEVLIN, Alan. The Misunderstood Function of Disclosure in Patent Law. *Harvard Journal of Law & Technology* [online]. 2009, vol. 23, s. 401–446 [cit. 6. 1. 2018].
23. FROMER, Jeanne C. Patent Disclosure. *Iowa Law Review* [online]. 2008, vol. 94, s. 539 - 606 [cit. 3. 1. 2018]. Dostupné z: <http://heinonline.org/HOL/PDFsearchable?handle=hein.journals/ilr94&collection=journals§ion=16&id=&print=section§ioncount=1&ext=.pdf&nocover=>
24. GLEICK, James. Patently absurd. *The New York Times Magazine* [online]. Copyright 2000, The New York Times Company, publikováno 12. března 2000 [cit. 4. 1. 2018]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/library/magazine/home/20000312mag-patents.html>
25. KITCH, Edmund W. The Nature and Function of the Patent System. *The Journal of Law and Economics* [online]. 1977, vol. 20 no. 2, s. 265 – 290 [cit. 5. 1. 2018]. ISSN 0022-2186. Dostupné z: doi:10.1086/466903
26. LEMLEY, Mark A. Faith-Based Intellectual Property Melville V. Nimmer Memorial Lecture. *UCLA Law Review* [online]. 2015, vol. 62, s. 1327 - 1348 [cit. 6. 1. 2018].
27. MACHLUP, Fritz; PENROSE, Edith. The Patent Controversy in the Nineteenth Century. *The Journal of Economic History* [online]. 1950, vol. 10, no. 1, s. 1 - 29 [cit. 6. 1. 2018]. ISSN 0022-0507.
28. MANSFIELD, Edwin. *Intellectual property protection, foreign direct investment, and technology transfer* [online]. B.m.: The World Bank, 1994, [cit. 4.

1. 2018]. ISBN 978-0-8213-2759-3. Dostupné z: <http://agris.fao.org/agris-search/search.do?recordID=US2012420834>
29. MAZZOLENI, Roberto; NELSON, Richard. The benefits and costs of strong patent protection: a contribution to the current debate. *Research Policy* [online]. 1998, vol. 27, no. 3, s. 273 – 284 [cit. 4. 1. 2018]. ISSN 0048-7333. Dostupné z: doi:10.1016/S0048-7333(98)00048-1
30. MEINERS, Roger E.; STAAF, Robert J. Patents, Copyrights, and Trademarks: Property Or Monopoly Symposium on Law and Philosophy. *Harvard Journal of Law & Public Policy* [online]. 1990, vol. 13, s. 911 - 948 [cit. 6. 1. 2018].
31. MOORE, Adam. Intellectual Property. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* [online]. The Metaphysics Research Lab, 2016 [cit. 15. 11. 2017]. Dostupné z: <http://plato.stanford.edu/entries/intellectual-property/>
32. RUTTAN, Vernon W. *Is War Necessary for Economic Growth?: Military Procurement and Technology Development*. B.m.: Oxford University Press, 2006. 232 s. [cit. 25. 2. 2018]. ISBN 978-0-19-804065-1.
33. SCOTCHMER, Suzanne; GREEN, Jerry. Novelty and Disclosure in Patent Law. *The RAND Journal of Economics* [online]. 1990, vol. 21 no. 1, s. 131 - 146 [cit. 3. 1. 2018]. ISSN 0741-6261. Dostupné z: doi:10.2307/2555499
34. THOMPSON, Mark A.; RUSHING, Francis W. An empirical analysis of the impact of patent protection on economic growth. *Journal of Economic Development* [online]. 1996, vol. 21, no. 2, s. 61-79 [cit. 4. 1. 2018].

Judikatura

35. Nález Ústavního soudu ze dne 12. července 2001, č. 32/2001 Sb. ve věci návrhů na zrušení některých ustanovení zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapter-interview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayv6mzsgiwta>

36. Nález Ústavního soudu ze dne 16. června 2011 sp. zn. II. ÚS 1392/11. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembrgfpk427ge3tkni>
37. Nález Ústavního soudu ze dne 26. dubna 2005, č. 220/2005 Sb. ve věci návrhu na zrušení § 77k odst. 6 zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6mrsgawta>
38. Odlišné stanovisko Pavla Höllandera k nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 3. 4. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 32/95. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptcojzgzptens7ovzw4>
39. SPOJENÉ STÁTY. Rozsudek Okresního soudu v Massachusetts ve věci Stein v. United States ze dne 6. dubna 2001, sp. zn. [135 F. Supp. 2d 265]

Internetové zdroje

40. ARMED SERVICES PATENT ADVISORY BOARD. *Patent Security Category Review List* [online]. Federation of American Scientists, ©, 2018 [cit. 15. 3. 2018]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/othergov/invention/pscr.pdf>
41. Guidance. *National security checks on patent applications – GOV.UK* [online]. © Crown Copyright, publikováno 9. 4. 2014 [cit. 15. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/guidance/national-security-checks-on-patent-applications>
42. Mezinárodní právní předpisy. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. Úřad průmyslového vlastnictví, Copyright 2008 [cit. 15. 11. 2017]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/pravni-predpisy/mezinarodni.html>

43. NATO uklidňuje Trumpa, výdaje rostou. Česko je čtvrté od konce. *iDnes.cz* [online]. © MAFRA 1999 – 2018, publikováno 13. března 2017 [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/vydaje-nato-na-obranu-rostou-dgx-/zpr_nato.aspx?c=A170313_191335_zpr_nato_inc
44. Official Statistics. *Facts and figures: patent, trade mark, design and hearing data: 2016 - GOV.UK* [online]. © Crown Copyright, publikováno 2. 11. 2017 [cit. 15. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/statistics/facts-and-figures-patent-trade-mark-design-and-hearing-data-2016>
45. Povolení budování vodního náhonu ke starým horám. *Encyklopedie dějin města Jihlava* [online]. [cit. 15. 11. 2017]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmj/?acc=profil_udalosti&load=115
46. Průmyslové vlastnictví chráníme již na evropské úrovni. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. Úřad průmyslového vlastnictví, Copyright 2008 [cit. 15. 11. 2017]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/pravni-predpisy/EU/pravo-eu.html>
47. Resortní rozpočet. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Copyright © Ministerstvo obrany, publikováno 26. června 2017 [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
48. TABLE 1: Summary of Patent Examining Activities (FY 2013 – FY 2017). *United States Patent and Trademark Office: Performance and Accountability Report FY 17* [online]. United States Patent and Trademark Office, 2017, s. 172 [cit. 15. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.uspto.gov/sites/default/files/documents/USPTOFY17PAR.pdf>
49. Technology which may be subject to section 22 of The Patents Act. *Technology prejudicial to national security or public safety – GOV.UK* [online]. © Crown Copyright, publikováno 25. 2. 2008 [cit. 15. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/307009/p-securitylist.pdf

50. The Secrecy Order Program in the United States Patent & Trademark Office. Federation of American Scientists, © 2018 [cit. 15. 3. 2018]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/othergov/invention/program.html>
51. Total Secrecy Orders in effect (at end of period). *Invention Secrecy Activity (as reported by The Patent and Trademark Office)* [online]. Federation of American Scientists, © 2018 [cit. 15. 3. 2018]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/othergov/invention/stats.html>
52. UK keeps three times as many patents secret as the US. *New Scientist* [online]. © Copyright New Scientist Ltd., publikováno 23. 3. 2010 [cit. 3. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.newscientist.com/article/mg20527537-100-uk-keeps-three-times-as-many-patents-secret-as-the-us/>
53. Užité vzory. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. Úřad průmyslového vlastnictví, Copyright 2008 [cit. 15. 11. 2017]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/uzitne-vzory.html>

Právní předpisy

Zákony

54. Nařízení č. 149/1971 Sb., o základních skutečnostech tvořících předmět státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzg4yv6mjuhewta>
55. Nařízení č. 196/1936 Sb., o šetření zájmů obrany státu při vykonávání úřední pravomoci. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgm3f6mjzgywta>
56. Nařízení vlády č. 240/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších

- předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga4f6mrugawta>
57. Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6njsgiwte>
58. NĚMECKO. § 50 - § 56 Patengesets vom 16. Dezember 1980, BGBl. 1981 I S. 1 [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.gesetze-im-internet.de/patg/>
59. NĚMECKO. Strafgesetzbuch vom 13. November 1998, BGBl. I S. 3322 [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>
60. Směrnice federálního ministerstva vnitra ze dne 23. prosince 1971 pro manipulaci a dopravu písemných a jiných materiálů obsahujících skutečnosti tvořící předmět státního, hospodářského a služebního tajemství, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z:
61. SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Sec. 22 – 23. Patents Act of 1977, Chapter 37 [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/37>
62. SPOJENÉ STÁTY. § 181 et seq. Invention Secrecy Act of 1951, Title 35 of United States Code, Pub. L. 82–256 [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=5399>
63. Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhezv6mrnge>

64. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhezv6mjnhe>
65. Vyhláška č. 275/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge2v6mrxguwta>
66. Vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6njshewtg>
67. Vyhláška Federálního úřadu pro vynálezy č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyf6njvgawtc>
68. Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzg4yv6mjqqiwtc>
69. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe4v6mjqqywtcoa>

70. Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzge4f6mjrfuya>
71. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazf6mjtgawtcoa>
72. Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe4f6mjuhawtema>
73. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazf6mjvgawtgmq>
74. Zákon č. 164/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe4v6mjwggwta>
75. Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazf6mjxgmwtc>

76. Zákon č. 18/2000 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s přijetím zákona o Veřejném ochránci práv. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjyfuza>
77. Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge3v6mjygmwtg>
78. Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6mrsgewta>
79. Zákon č. 231/1948 Sb., o ochraně lidově demokratické republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgg4f6mrtgewtcv>
80. Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách). In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mrzfuytq>
81. Zákon č. 305/1919 Sb., jenž se týká prozatímních opatření na ochranu vynálezů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z:

<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzge4v6mzqguwta>

82. Zákon č. 35/1957 Sb., o technické normalisaci, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgu3v6mzvfuya>
83. Zákon č. 383/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, a zákon č. 47/1956 Sb., o civilním letectví (letecký zákon), ve znění zákona č. 43/1976 Sb. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyf6mzygmwta>
84. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2v6nbrgiwtema>
85. Zákon č. 50/1923 Sb., na ochranu republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgizv6njqfuya>
86. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6njqgawtcmq>
87. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga2f6njqgawtcmq>

88. Zákon č. 52/1948 Sb., o mimořádných opatřeních v oboru ochrany vynálezů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgg4f6njsfuya>
89. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. . In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyf6njsg4wtcmi>
90. Zákon č. 558/1991 Sb., kterým se měnil a doplňoval trestní řád a zákon o ochraně státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6njvhawta>
91. Zákon č. 6/1952 Sb., o vynálezech a zlepšovacích námětech. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzguzf6nrnge>
92. Zákon č. 84/1972 Sb., o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzg4zf6obufuza>
93. Zákon č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyyv6mjugawtomi>

94. Zákon č. 207/2000 Sb., o průmyslových vzorech. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mrqg4wtq>

Mezinárodní smlouvy

95. Vyhláška ministerstva zahraničních věcí 90/1962 Sb., o Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví. . In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyzf6ojqfuya>
96. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), ve znění pozdějších změn (jejíž je Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví součástí) . In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe2v6mjzgewta>
97. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 69/2002 Sb. m. s., o přístupu České republiky k Úmluvě o udělování evropských patentů (Evropské patentové úmluvě), ve znění pozdějších změn. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrg2427giydams7gy4s2my>
98. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 17/2003 Sb. m. s., o sjednání Dohody o vzájemném zabezpečení utajení vynálezů týkajících se obrany, na něž byla podána žádost o udělení patentu, ve znění pozdějších změn. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrg2427giydam27ge3s2ma&tocid=onrg2427giydam27ge3s2ma>

99. Agreement for the mutual safeguarding of secrecy of inventions relating to defence and for which applications for patents have been made. *United Nations Treaty Collection* [online]. © UNITED NATIONS [cit. 28. 2. 2018]. Dostupné z: <https://treaties.un.org/Pages/showDetails.aspx?objid=08000002801376e0>
100. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 296/1991 Sb., o uložení listiny o přístupu České a Slovenské Federativní Republiky ke Smlouvě o patentové spolupráci, sjednané ve Washingtonu dne 17. června 1970, ve znění pozdějších změn. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6mrzgywtena>

Ostatní

1. Instrukce předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví, kterou se stanoví standard úpravy přihlášky vynálezu, žádosti o udělení dodatkového ochranného osvědčení a přihlášky užitného vzoru. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. Copyright 2008 Úřad průmyslového vlastnictví [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/Instrukce-predsedy-UPV.html>
2. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu č. 605/1947 Sb. In: *Digitální repozitář* [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 15. 11. 2017] Dostupné z: http://www.psp.cz/eknih/1946uns/tisky/t0605_00.htm
3. THE CHARLES STARK DRAPER LABORATORY, INC. Fused PM fiber single-polarisation resonator. United States of America. US 9115993 B1. 30. 8. 1990.
4. Důvodová zpráva k zákonu č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?document->

tId=oz5f6mrqga2v6nbrgjpwi6q&groupIndex=0&rowIndex=0&relation-
Type=reference&referenceType=active&referenceName=dz&origi-
nalDocumentId=onrf6mrqga2v6nbrgiwtema&showLowerSectionsRela-
tions=false&activeFacets=11&sortType=sorted-rank-rp&firstPage=0&cur-
rentPage=0

5. Bezpečnostní řád Úřadu průmyslového vlastnictví.
6. Metodický pokyn pro řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví: Část B.
7. Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2017 Sb. In: *Beck-online* [online právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 2. 2018]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-relations.seam?relation-Type=reference&referenceType=active&referenceName=dz&documentId=onrf6mrqge3v6mjygmwtg&showLowerSectionsRelations=false>
8. WIPO standard st. 17: Recommendation for the coding of headings of announcements made in official gazettes. *Handbook on industrial property information and documentation* [online]. World intellectual property organization [cit. 28. 2. 2018]. Dostupné z: http://www.wipo.int/standards/en/part_03_standards.html
9. WIPO standard st. 9: Recommendation concerning bibliographic data on and relating to patents and SPCS. *Handbook on industrial property information and documentation* [online]. World intellectual property organization [cit. 28. 2. 2018]. Dostupné z: http://www.wipo.int/standards/en/part_03_standards.html
10. SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Roznětka pro zapalovače. Původce: Václav SVACHOUČEK. Česká republika. Patentový spis CZ 299391 B6. 30. 1. 1997.
11. SELLIER AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Zážehová směs. Původce: Jiří NESVEDA, Stanislav BRANDEJS, Radek KOTOUČEK. Česká republika Patentový spis CZ 299392 B6. 13. 8. 1996.

12. SELLIOR AND BELLOT A. S. VLAŠIM. Iniciační slož pro trasovací slož. Původce: Václav SVACHOUČEK. Patentový spis CZ 299393 B6. 21. 12. 1998.
13. MINISTERSTVO OBRANY ČR, ODBOR VĚCNÝCH ZDROJŮ A SPRÁVY ORGANIZACÍ PRAHA. Hydraulická zákluzová brzda s ventilem. Původce: Milan VAŠÍČEK, Josef MANDŮÁK. Autorské osvědčení CZ 299396 B1. 22. 4. 1986.
14. ZVI A. S. PRAHA. Zážehová slož pro elektricky iniciovatelné zápalky. Původci: Václav SVACHOUČEK, Jan KUSÁK, Jiří STRNAD. Česká Republika. Patentový spis CZ 295050 B6. 11. 3. 2005.